

MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM

INGYENES MAGAZIN | FREE MAGAZINE
2022/1.

A NEMZET MÚZEUMA

BELÉPŐJEGYEK | ENTRANCE TICKETS

- **TELJES ÁRÚ BELÉPŐ | FULL PRICE TICKET** **2900 Ft/HUF**
- **KEDVEZMÉNYES BELÉPŐ (DIÁK, NYUGDÍJAS) DISCOUNTED TICKET (STUDENT, PENSIONER)** **1450 Ft/HUF**
- **TELJES ÁRÚ BELÉPŐ MINDEN KIÁLLÍTÁSRA FULL PRICE TICKET FOR ALL EXHIBITIONS** **5000 Ft/HUF**
- **KEDVEZMÉNYES BELÉPŐ MINDEN KIÁLLÍTÁSRA DISCOUNTED TICKET FOR ALL EXHIBITIONS** **2500 Ft/HUF**
- **CSALÁDI JEGY MINDEN KIÁLLÍTÁSRA FAMILY TICKET FOR ALL EXHIBITIONS** **5400 Ft/HUF**
- **CSALÁDI JEGY MINDEN KIÁLLÍTÁSRA – EGYSZÜLŐS KÁRTYÁVAL (1 szülő + 1 gyermek részére, minden további gyermek 500 HUF/fő) magyar és EGT állampolgárok részére FAMILY TICKET FOR ALL EXHIBITIONS - WITH A ONE-PARENT CARD (1 parent + 1 child, for each additional child - 500 HUF/child) for Hungarian and EEA nationals** **2400 Ft/HUF**
- **TELJES ÁRÚ CSOPORTJEGY (10 fő feletti létszám esetén) FULL PRICE GROUP TICKET (for groups of more than 10 persons)** **2500 Ft/HUF**
- **KEDVEZMÉNYES CSOPORTJEGY | DISCOUNTED GROUP TICKET 62–70 év közötti vagy teljes öregségi nyugdíjra jogosult magyar és EGT állampolgárok részére (10 fő feletti létszám esetén) és 6–26 év közötti magyar és EGT állampolgárok részére (10 fő feletti létszám esetén) for Hungarian and EEA nationals aged 62-70 or entitled to a full old-age pension (for groups of more than 10 persons) and for Hungarian and EEA nationals aged 6-26 (for groups of more than 10 persons)** **1100 Ft/HUF**
- **FOTÓJEGY | PHOTO TICKET** **1000 Ft/HUF**

TÁRLATVEZETÉSI DÍJAK | FEES FOR GUIDED TOURS

- **ISKOLAI OSZTÁLYOKNAK (MAX. 30 FŐ) FOR SCHOOL CLASSES (MAX. 30 PERSONS)** **10 000 Ft/csoport**
- **CSOPORTOKNAK MAGYAR NYELVEN (MAX. 30 FŐ) FOR GROUPS IN HUNGARIAN (MAX. 30 PERSONS)** **15 000 Ft/csoport**
- **CSOPORTOKNAK ANGOL NYELVEN (MAX. 30 FŐ) FOR GROUPS IN ENGLISH (MAX. 30 PERSONS)** **20 000 Ft/csoport**

MÚZEUMPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁSOK | MUSEUM EDUCATIONAL ACTIVITIES

- **MÚZEUMI ÓRA (A DÍJ TARTALMAZZA A BELÉPŐJEGY ÁRÁT) MUSEUM HOUR (THE FEE INCLUDES THE PRICE OF THE ENTRANCE TICKET)** **35 000 Ft/csoport**
- **CSALÁDI KALANDZSÁK FAMILY EXPLORER BACKPACK** **3500 Ft/db**

ÉLŐ MÚZEUM PROGRAM | LIVE MUSEUM PROGRAMME

- **EGYÉNI PROGRAMJEGY | INDIVIDUAL PROGRAMME TICKET** **3000 Ft/fő**
- **CSALÁDI PROGRAMJEGY (2 FELNŐTT ÉS 1–3 GYERMEK) FAMILY PROGRAMME TICKET (2 ADULTS AND 1-3 CHILDREN)** **7000 Ft/család**

Főigazgatói köszöntő

DIRECTOR-GENERAL'S WELCOME SPEECH

Legyen a kultúra támogatása polgári erény! Három évtizeddel a szocializmus bukása után meghirdetett mecénás programunkba szeretnénk bevonni azon tehetős magyar magánszemélyeket és vállalatokat, akiknek fontos a patriotizmus. Akik számára létkérdés nemzeti identitásunk ápolása s a magyar kultúra fennmaradása. Az elmúlt évtizedekben szerencsére kialakult egy magyar tőkés réteg, akik példát vehetnek a reformkor nemzeti protekcionista polgáraitól, a magyar kulturális és tudományos intézményrendszert a magánvagyonukból felállító nemeseiről, valamint a kiegyezés utáni gazdasági felemelkedés időszakának és a két világháború közötti nemzeti újjászületés korszakának gazdasági elitjéről. Nélkülük nem létezne a Magyar Nemzeti Múzeum, az Országos Széchényi könyvtár, a Tudományos Akadémia, a vidéki magyar múzeumi intézményrendszer, s oly sok szellemi, kulturális értékünk, épített örökségünk.

Magyarország legnagyobb és legrégebbi muzeális intézménye méltán lett az egész nemzet múzeuma. Éppen ezért vállaljuk azt a küldetést, amelyben egyértelművé tesszük: egy büszke és gazdag, az államhatárainkon túl is erős nemzet gyarapodásához, a szuverén magyar állam fennmaradásához elengedhetetlenül szükséges a kulturális intézményrendszer folyamatos fejlesztése. Ez nem csupán az állam felelőssége. A magánmecenatúra pedig nem korlátozódhat a sport (javarészt az állam által átengedett társasági nyereség-adóján keresztül) támogatására, illetve az egészségügyi és a szociális ellátórendszer megsegítésére. Széchényi Ferenctől Baumgarten Ferencig elkötelezett és önzetlen mecénások sorát állíthatjuk példaként a mai felső középosztály, illetve az új gazdasági elit tagjai elé. Ehhez azonban fontos az értékeink jobb és színesebb bemutatása, az üzleti világ közvetlen megszólítása. Ezt a célt szolgálja a Nemzeti Múzeum Mecénás szalonja, s részben ezért is indítjuk útjára A Nemzet Múzeuma című magazinunkat.

Ugyanakkor a politika, a tudomány, a művészeti élet kiválóságait is megszólítjuk, kiadványunkat nekik szánjuk. Ám mindenekelett a széles közönség felé kell fordulnunk. Hiszen mi értjük, nekik, s az ő adóforintjaikból dolgozunk. Őket kell szolgálnunk és kiszolgálnunk, a fővárosi és a vidéki kiállítóhelyeinkre őket kell becsalogatnunk. Intézményünk alapfeladatai közül egyet sem szabad elhanyagolnunk: a gyűjtemény gyarapításán, gondozásán és tudományos feldolgozásán túl fantasztikus kincseink bemutatása is kötelességünk. Ehhez viszont szükségünk van a látogatók folyamatos figyelmére és szeretetére. Ezt szeretnénk tovább erősíteni magazinunkkal, remélve, hogy történeteinkkel elnyerjük olvasóink bizalmát.

Kalandra fel!
Várjuk Önöket a Nemzeti Múzeumban.
L. Simon László

Let the promotion of culture be a civic virtue! Three decades after the fall of socialism, we want to involve in our philanthropic programme those wealthy Hungarian individuals and companies who care about patriotism. For whom the preservation of our national identity and the survival of Hungarian culture are vital. Fortunately, in recent decades a Hungarian business class has emerged, who can take their cue from the national protectionist citizens of the reform era, the noblemen who built up the Hungarian cultural and scientific institutional system from their private wealth, and the economic elite of the era of the economic upswing following the Austro-Hungarian Compromise and the national revival between the two world wars. Without them, the Hungarian National Museum, the National Széchényi Library, the Academy of Sciences, the Hungarian provincial museum system and so much of our intellectual and cultural value and built heritage would not exist.

Hungary's largest and oldest museum institution has rightly become the museum of the whole nation. This is why we are committed to the mission of making it clear that the continuous development of cultural institutions is indispensable for the growth of a proud and rich nation, strong beyond its borders, and for the survival of the sovereign Hungarian state. This is not merely the responsibility of the state. And private philanthropy should not be limited to supporting sport (largely through the state's corporate profit tax), or to supporting the health and social care system. From Ferenc Széchényi to Ferenc Baumgarten, a series of committed and selfless philanthropists can be held up as examples for today's upper middle class and the new economic elite. But to do this, it is important to present our values in a better and more colourful manner and to address the business world directly. This is the purpose of the National Museum's Patronage Salon, which is partly why we are launching our magazine, The Museum of the Nation.

At the same time, we are also targeting the eminent figures in politics, science and arts, and our publication is aimed at them. But above all, we must reach out to the general public. We work for them, to them, and with their tax money. We must serve and cater to them, and attract them to our exhibition venues in the capital and in the countryside. We must not neglect any of the core tasks of our institution: in addition to growing, maintaining and scientifically processing the collection, we also have a duty to present our fantastic treasures. To do this, we need the constant attention and love of our visitors. We want to continue to strengthen this with our magazine, hoping to win the trust of our readers with our stories.

Let's go on an adventure!
We look forward to seeing you at the National Museum.
László L. Simon

A SZERKESZTŐSÉGET VEZETI
EDITOR-IN-CHIEF:
KÓSA MARGÓ

KÖZREMŰKÖDŐK | CONTRIBUTORS:
ÁCS GÁBOR, HAJNAL ZSUZSA,
HÁZI KATALIN, KISS ETELE,
LAWANI ALEX, L. SIMON LÁSZLÓ,
MANNHARDT ANDRÁS,
MIHALICZ CSILLA, MRÁV ZSOLT,
SAL ENDRE, TAIVAINEN KAROLINA,
TULOK ANDREA

SZERKESZTŐSÉG | EDITORIAL STAFF:
MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
1088 BUDAPEST, MÚZEUM KRT. 14-16.
KOMMUNIKACIO@MNM.HU

KIADÓ | PUBLISHER:
MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
1088 BUDAPEST, MÚZEUM KRT. 14-16.

FELELŐS KIADÓ
RESPONSIBLE PUBLISHER:
L. SIMON LÁSZLÓ,
A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
FŐIGAZGATÓJA

HIRDETÉSFELVÉTEL | ADVERTISING:
KOMMUNIKACIO@MNM.HU

FOTÓK | PHOTOS:
MNM.HU

NYOMTA ÉS KÖTÖTTE
AZ ALFÖLDI NYOMDA ZRT.,
DEBRECEN
FELELŐS VEZETŐ:
GYÖRGY GÉZA VEZÉRIGAZGATÓ
PRESS: ALFÖLDI NYOMDA ZRT.,
DEBRECEN

10 000 PÉLDÁNYBAN MEGJELENŐ
INGYENES MAGAZIN.
A COMPLEMENTARY MAGAZINE
WITH 10,000 COPIES.

TARTALOM | CONTENTS:

KULISSZATITKOK

BACKSTAGE SECRETS

I KORONÁZÁSI PALÁST 6
THE CORONATION MANTLE

I GEPIDÁK ARANYA? 9
A PÁRATLAN SZILÁGYSOMLYÓI KINCS
GEPID GOLD? THE UNIQUE SZILÁGYSOMLYÓ
(ȘIMLEU SILVANIEI) TREASURE

I NEMZETI SZIMBÓLUM 12
A MÁGNÁSFERTÁLY KÖZEPÉN
A NATIONAL SYMBOL IN THE MIDDLE OF
THE MAGNATE QUARTER

I SZÉCHÉNYI FERENC, 16
A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ALAPÍTÓJA
FERENC SZÉCHÉNYI, FOUNDER OF
THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM

I EGY PORTRÉ SZEMÉLYAZONOSSÁGA 20
THE IDENTITY OF A PORTRAIT

I KOVÁTS LÁSZLÓ, 23
A ROSSZ ÚTRA TÉRT MÚZEUMI SEGÉDŐR
LÁSZLÓ KOVÁTS AN ASSISTANT GUARD
OF THE MUSEUM WHO WENT ASTRAY

I BŰNÜGYBŐL RÉGÉSZETI SENZÁCIÓ 26
FROM CRIME TO ARCHAEOLOGICAL SENSATION

I TODORESZKU GYULA 30
ROMÁN LÉTÉRE GYŰJTÖTTE
A MAGYAR KÖNYVRITKASÁGOKAT
GYULA TODORESZKU BEING ROMANIAN,
HE COLLECTED HUNGARIAN BOOK RARITIES

NEMZETKÖZI ÉRDEKESSEGEK
INTERNATIONAL CURIOSITIES

I A JÖVŐ MÚZEUMA DUBAJBAN 36
MUSEUM OF THE FUTURE IN DUBAI

I RÁKÓCZI HÁROM SZÜLETÉSE 40
THE THREE BIRTHS OF RÁKÓCZI

TAGINTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA 42
PRESENTATION OF MEMBER INSTITUTIONS

AZ MNM PROGRAMJAI ÉS KIÁLLÍTÁSAI 48
MNM'S PROGRAMS AND EXHIBITIONS

MNM KULISSZATITKOK BACKSTAGE SECRETS

A Magyar Nemzeti Múzeum történetéből izgalmas sztorikat, legendákat és érdekes elévült bűnügyeket mutatunk be.

—
We present fascinating stories, legends and interesting old crimes from the history of the Hungarian National Museum.

AZ MNM PROGRAMJAI MNM'S PROGRAMS

Megismerhetik az MNM aktuális programjait, kiállításait és érdekességeket mutatunk be a múzeum életéből.

—
You can explore the current programmes and exhibitions of the MNM and learn about interesting facts about the life of the museum.

MNM FEJLESZTÉSEK MNM'S IMPROVEMENTS

Új kávézó és múzeumi ajándékbolt várja a látogatókat —
A brand new café and a renewed museum shop welcome our visitors.

Koronázási palást

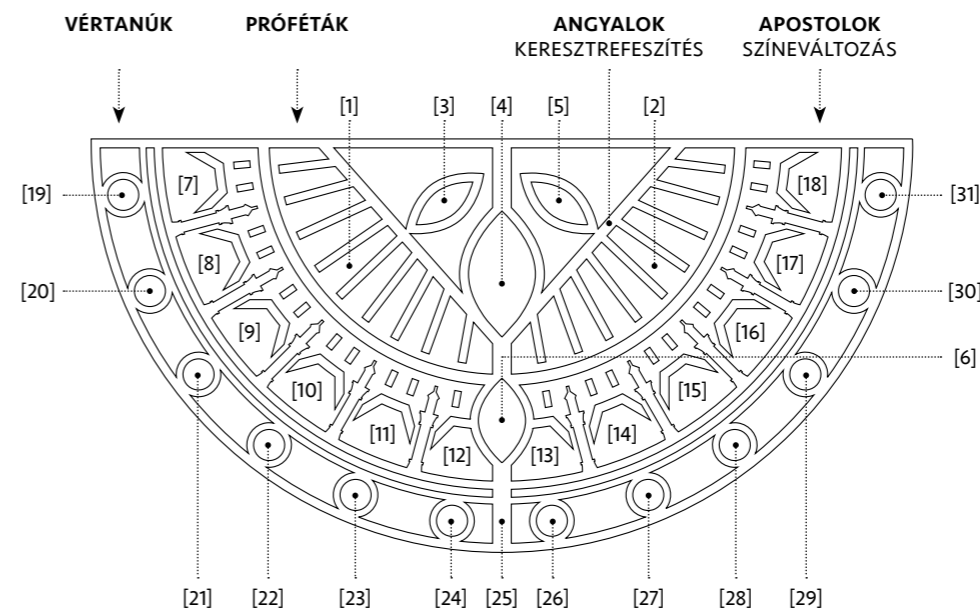
THE CORONATION MANTLE

A Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött tárgyak legbecesebbike, a magyar koronázási jelvényegyüttes egyetlen itt őrzött tagja, s egyúttal az egyedüli, amely a koronázási jelvények közül egyértelműen az államalapító párhoz kapcsolódik: I. (Szent) István király és Gizella királyné képen és alapító feliratban is megjelenik rajta. A felirata alapján az eredetileg a székesfehérvári Szűz Mária egyház, a királyi bazilika részére 1031-ben készült miseruha nem csupán a királyi pár megrendelése, hanem elkészítésében személyes közreműködésük is elképzelhető, ahogy erre a legenda is utal. A miseruha bizánci selyemre készült rendkívül sűrűn elhelyezett aranyfonállal, rátét-technikával, rajta az egész magyar középkor első és leggazdagabb ikonográfiai programja mutatja be a keresztény üdvtörténetet az ószövetségi messiási prófeciáktól kezdve, Krisztus legfontosabb tetteinek részben allegorikus megjelenítésén át Krisztus Második Eljöveteleig, s ezt keretbe foglalja az angyalok és az egyetemes – római – egyház szentjeinek a megjelenítése. A szentek királyi ruhában, glória nélkül jelennek meg, hasonlóan a közöttük elhelyezett alapítópárhoz. A jeleneteket rímes hexameteres feliratok, ún. leoninusok értelmezik. A miseruhát a 12. század vége felé látták el gallérral, s ekkortól vált a díszes főpapi ruhából, a harang alakú kazulából a királyi ornátus részévé, „Szent István palástjává”. Már az újkorban vágta ki belőle elemeket, így a mellrészen bemutatott keresztre feszítést, s ekkor foltozták meg egy egykorú másik palást elemeivel, a kapocs is innen származik. Ennek a kapocsnak egy töredékét, amelyet az 1867-es koronázás során eltávolítottak, 2021-ben vásárolta meg a Magyar Nemzeti Múzeum.

Kiss Etele

It is the most precious of the objects kept in the Hungarian National Museum, and the only piece of the Hungarian coronation regalia ensemble kept here, and the only one of the coronation regalia that is clearly linked to the founding couple: King (St) Stephen I and Queen Gizella are depicted on an image and in the founding inscription. The inscription shows that the vestment, originally made in 1031 for the Church of the Virgin Mary in Székesfehérvár, the royal basilica, was not only commissioned by the royal couple, but may also have been made with their personal involvement, as the legend suggests. The vestment is made on Byzantine silk with a very dense gold thread, using an overlaying technique, and it presents the first and richest iconographic programme of the entire Hungarian Middle Ages, depicting the Christian salvation story from the Old Testament messianic prophecies, through the partly allegorical representation of the most important deeds of Christ, to the Second Coming of Christ, framed by the representation of angels and the saints of the universal, Roman, Church. The saints appear in royal dress, without a halo, like the founding couple between them. The scenes are interpreted by rhyming hexameter inscriptions, known as leonine verses. The vestment was collared towards the end of the 12th century, when the bell-shaped chasuble became part of the royal regalia, the ‘robe of St Stephen’. Elements were cut out of it in the modern ages, such as the crucifixion on the bust, and it was then patched with elements from another robe of the same period, which is where the clasp comes from. A fragment of this clasp, removed during the coronation of 1867, was purchased by the Hungarian National Museum in 2021.

Etele Kiss

A koronázási palást ikonográfiai ábrája
Coronation Mantle

- 1., 2. KRISZTUS „KEZDET ÉS VÉG”
3. MÁRIA DICSÓSÉGBEN
4. KRISZTUS SÁRKÁNYON ÉS OROSLÁNON
5. KRISZTUS KEHELLEL
6. TRÓNOLÓ KRISZTUS
7. PÉTER
8. PÁL
9. JÁNOS
10. TAMÁS
11. JAKAB
12. FÜLÖP
13. BERTALAN
14. MÁTÉ
15. JÚDÁS
16. SIMON
17. TÁDÉ
18. ANDRÁS
19. ISMERETLEN VÉRTANÚ
20. KOZMA
21. DAMJÁN
22. GYÖRGY
23. VINCE
24. GIZELLA KIRÁLYNÉ
25. IMRE
26. ISTVÁN KIRÁLY
27. ISTVÁN ELSŐ VÉRTANÚ
28. KELEMEN PÁPA
29. II. SIXTUS PÁPA
30. KORNÉL PÁPA
31. LŐRINC

Gepidák aranya? A páratlan szilágysomlyói kincs

GEPID GOLD? THE UNIQUE SZILÁGYSOMLYÓ
(ȘIMLEU SILVANIEI) TREASURE

Két csodálatos kincslelet

Szilágysomlyón, egy kis Erdély széli faluban 1797-ben két pásztor egy hosszú aranyláncot és két maréknyi, medállá alakított római pénzt, valamint tucatnyi lyukas aranykarikát talált. A lelet a mai napig is a bécsi Kunsthistorisches Museum antik gyűjteményének ékessége. Ugyanezen a telken 1889 áprilisában a burgonya ültetése különös tárgyakat hozott a felszínre. A Nemzeti Múzeumból Pulszky Ferenc utazott a helyszínre, és olyasmit látott, amiről még álmodni sem mert: egy, a korabeli császárok ábrázolásáról ismert nagyméretű ónixfibulát, három arany csészét, egy eskükarikát és 10 pár női ruhakapcsoló tűt.

Kié lehetett?

A Szilágysomlyón talált második leletegyüttes összetétele eltér a korszak kincsleleteitől: szinte kizárólag nagyméretű női ékszereket tartalmazott. Első osztályú ötvösmunkák voltak, amiket csak a legelőkelőbb hölgyek hordhattak a 4. század végén és az 5. század első felében. Ezért nemcsak a kincs 5. század közepi elrejtésének a kérdése izgalmas, de az is, hogy vajon kik és hol, hogyan gyűjthették össze ezt a tárgyegyüttest. A legvalószínűbb válasz erre, hogy valamikor az Attila király halála körüli bizonytalanság miatt menekíthették a tárgyakat a terület uraihoz, a gepidák legelőkelőbbjeihez. **A kincs legtöbb darabja feltehetően a hunoknak alárendelt királyi családnak kapcsolható.**

A kincslelet tárgyai

Ami első látásra kiválik az ékszerek tömegéből, az a három kis csésze. Csaknem ugyanilyen darabok

Two remarkable finds

In 1797, in Szilágysomlyó, a small village on the edge of Transylvania, two shepherds found a long gold chain and two handfuls of Roman coins transformed into medals, as well as dozens of gold rings with holes. The find is still a jewel in the antiquities collection of the Kunsthistorisches Museum in Vienna. On the same plot of land, in April 1889, the planting of potatoes unearthed some curious artefacts. Ferenc Pulszky from the Hungarian National Museum travelled to the site and saw something he could have never dreamed of: a large onyx fibula, known for its depiction of the emperors of the period, three gold cups, an oath rings and 10 pairs of women's brooches.

Who did they belong to?

The composition of the second artefact assemblage found at Szilágysomlyó differed from the finds of the period: it consisted almost exclusively of large female jewellery. They showed first class workmanship, which only the most distinguished ladies of the late 4th and first half of the 5th century would have worn. Therefore, not only the question of the treasure's concealment in the mid-5th century is intriguing, but also the question of who and where could have collected this artefact assemblage and how. The most likely answer is that, at some point, the uncertainty surrounding the death of King Attila may have led to the objects being smuggled out to the lords of the land, the most noble of the Gepids. **Most of the treasure is thought to be associated with the royal family, which was subordinate to the Huns.**

Kulisszatitkok

BACKSTAGE SECRETS

A szilágysomlyói kincs tárgyai
Objects of the treasure of Szilágysomlyó

vannak egy másik kincsben, a Nagyszéksós pusz-
tán előkerült hun áldozati leletben, ezért felté-
telezzük, hogy a szilágysomlyói tárgygyűjtésbe
a hunok ajándékként kerülhettek bele. Az ék-
szerek hosszú időn át gyűltek: a legkorábbi dara-
bok egészen pompás kivitelűek, a Kr. u. 4. század
utolsó harmadának legjobb ötvösműhelyeiből
származnak, biztosan antik területről kerültek
a barbárok kezébe: a korabeli ábrázolásokon csak
a római császár és családtagjai vállán látható ilyen
lenyűgöző, tökéletesen csiszolt ónixkővet magá-
ban foglaló fibula, amely a férfi ruházat díszé volt.
A többi ruhakapcsoló tú mind női ékszer. Ezek
közt a színarany, egyedi kidolgozású ötvösremek
a legkorábbiak: a nagyméretű korong alakú fibula-
pár oroszlánokkal. A második, valamivel fiatalabb
csoportba kisméretű ruhakapcsoló tűk tartoznak.
Félkörös alsó és rombusz alakú felső lemezüket
barbár ízléssel félkörös ív, a kengyel köti össze: van
köztük még színarany, de a többségük már ezüst
maggal készült. A legfiatalabb csoportot a Kr. u.
5. század derekának jellegzetes, nagyméretű ken-
gyelfibulái alkotják, melyek a korszak legelőkelőbb
barbár női sírjaiból ismertek. Készítők ezüstalapra
hajtogatott aranylemezekre a rendelkezésre álló
gránátkövekből, üveglapokból több-kevesebb si-
kerrel igyekeznek szimmetrikus mintát kirakni.
A részletek már egyre romló kézművestechnikáról
tanúskodnak.

**Összességében nincs még egy ilyen összetételű
és gazdagságú női ékszerlelet a kora középkori
Kárpát-medencében, ami nemcsak szépségével
nyűgöz le, de az általa felvetett, megválaszolandó
kérdések izgalmasságával is.**

A páratlan kincs a Magyar Nemzeti Múzeumban,
az állandó régészeti kiállításon tekinthető meg.

Hajnal Zsuzsa

The objects of the find

What stands out from the array of jewellery at first
glance are the three small cups. Almost identical pieces
can be found in another find, a Hun sacrificial find
from the Nagyszéksós plain, therefore we assume
that they may have been included in the Szilágysomlyó
assemblage as gifts from the Huns. The jewellery was
accumulated over a long period: the earliest pieces
are of the finest workmanship, from the best jewel-
lers of the last third of the 4th century AD, and must
have come into the possession of the barbarians from
ancient territories: only the Roman emperor and his
family members are depicted wearing such an impres-
sive fibula of perfectly polished onyx stones on their
shoulders, which was an ornament of men's cloth-
ing. All the other brooches are women's jewellery.
Among these, the earliest are the uniquely crafted
gold and gold-plated jewellery: a large disc-shaped
pair of fibulae with lions. The second, slightly later
group is made up of small brooches. Their semicircu-
lar lower and rhomboidal upper plates are connected
by a semicircular arc, the stirrup, with barbarian
touches: some of them are still in gold, but most of
them have a silver core. The latest group is made up
of the large stirrup fibulae of the mid-5th century AD,
typical of the most noble barbarian female tombs of
the period. They were made on gold plates folded on
a silver base, using the available garnet stones and
glass plates to create a symmetrical pattern with var-
ying degrees of success. The details show a deteriora-
tion in craftsmanship.

**All in all, there is no other female jewellery of
such composition and richness in the early medi-
eval Carpathian Basin, which impresses not only
with its beauty, but also with the excitement of
the questions it raises, which need to be answered.**

This unique find is on display at the Hungarian
National Museum in the permanent archaeological
exhibition.

Hajnal Zsuzsa

Nemzeti szimbólum a Mágnásfertály közepén

A NATIONAL SYMBOL IN THE MIDDLE OF
THE MAGNATE QUARTER

Ha azt nézzük, hogy Münchenben, Londonban, Berlinben is csak az 1810-30-as években jöttek létre hasonló intézmények, mint a mi Nemzeti Múzeumunk, Széchényi Ferenc (1754–1820) 1802-ben tett „felségfolyamodványa”, melyben a köz számára felajánlotta gyűjteményét, egész Európában úttörő jelentőségű, példaadó tett volt. A nagy kérdés kezdettől az volt, ami honunkban mindig is lenni szokott: a „hol” és a „miből”.

Az alapító Széchényi Ferenc megörökölt és maga által is nagy odaadással gyarapított hungarika gyűjteményét ajánlotta föl: 11 884 nyomtatványt, 1152 kéziratot, 142 kötet térképet és metszetet, 2029 nemesi címert, és egy 2665 darabból álló érem- és régiség-kollekciót. Ezeket kívánta – ahogyan az alapítólevelében fogalmaz – a „közhazsonnak” szentelni, „édes hazámnak és a közösségnek hasznára és javára mindörökre és visszavonhatatlanul”. „Felségfolyamodványát” II. (magyar királyként I.) Ferenchez intézte, aki a projekt menedzselésével – ahogy ma mondanánk – a nádort, József főherceget bízta meg. József nádor menedzsernek, patrónusnak is kitűnő volt, nem rajta múlt, hogy az alapító nem érhetette meg, hogy a nemzet múzeuma fölépülhessen.

Múzeum a disznókereskedők terén

Tervezőjét hamar megtalálták, a szakmája legjobbjának számító Pollack Mihály személyében. A kiszemelt helyszín azonban akkoriban még kicsit sem számított „méltónak”. Alig egy kilométerre téglagyár működött (a mai Rákóczi tér helyén), a Széna teret

If we consider that in Munich, London and Berlin, similar institutions like our National Museum were established only in the 1810-30s, the application to the King, made by Ferenc Széchényi (1754-1820) in 1802, in which he offered his collection to the public, was a pioneering and exemplary act in Europe. From the very beginning, the big question was, as it always has been in our country, ‘where’ and ‘from what’.

The founder, Ferenc Széchényi, offered his collection of Hungarian antiquities, which he had inherited and which he himself had also built up with great dedication: 11,884 printed books, 1,152 manuscripts, 142 volumes of maps and engravings, 2,029 noble coats of arms and a collection of 2,665 medals and antiques. He wished to dedicate them, as he put it in his foundation charter, to ‘the common good’, ‘for the benefit and good of my country and the community, forever and irrevocably’. “He addressed his application to the King to Francis II (Francis I as King of Hungary), who entrusted the management of the project, as we would say today, to the Palatine, Archduke Joseph. Palatine Joseph was also an excellent manager and patron, and it was not his fault that the founder could not see the National Museum built.

Museum in the Pig Traders’ Square

The designer was soon found, Mihály Pollack, the best in his profession. But the chosen location was not considered ‘worthy’ at the time. Just a kilometre away was a brick factory (on the site of today’s

(ma Kálvin tér) a poros Országút (a mai Kiskörút) szelte át, melyet az 1760-as évekig zöldségekertek szegélyeztek, csak utána jelentek meg az első földszintes vályogházak. A Kecskeméti utcai kaput 1796-ban bontották el, a maradék városfalat a 19. század legelején (illetve részben ráépítették a Kiskörút házáit). A Nemzeti Múzeum telkét – a rajta álló érseki palotával – Batthyány Antal gróftól kellett megvásárolni 1813-ban, közadakozásból.

A Széna tér eredeti neve „Széna- és disznókereskedők tere” volt, mivel a vásárra szekereket húzó lovakat itt abrakoltatták. A környék számos fogadót, kocsmát, istállót tartott el, az előbbiektől a legendás Két Pisztoly csárda a múzeumpalota jobbán állt. A 19. század közepére már lezüllett műintézmény nevét – állítólag – azért kapta, mert két pisztoly nélkül senkinek nem volt ajánlott a belépés. Bár Podmaniczky Frigyes báró matrözlebukhoz hasonlított, melyben „a tengeren hónapok alatt megtakarított szerzemény néhány óra alatt elfecséreltetik”, 1874-ig jól megfért tekintélyes szomszédja mellett.

A nemzet múzeumának alapkövét 1837 júniusában helyezték el, és alig építették meg az alapot, 1838 márciusában elöntötte a jeges ár. Bár a Duna elvitte az építőanyagot, és az építkezés jelentős késedelemmel, csak 1847-ben fejeződött be, annyiban hozzájárult a városrész fejlődéséhez, hogy elmosta a környék vályogházait. A Rákos árkot (a Mária utca vonalában) ekkor temették be, és azon belül már csak emeletes kőházak épülhettek.

Bár az építészeti kimagasló értékű Nemzeti Múzeum, a magyar kultúra zászlóshajója 1846 márciusában hivatalosan is megnyílt, igazi hivatása vizein sokáig csak félgőzzel hajózhatott, mert potyautasául szegődött a politika. Azután, hogy 1848 tavaszának pesti eseményei a polgári haladás és a nemzeti függetlenség szimbólumává emelték, júliustól – egészen 1902-ig – dísztermébe költözött az országgyűlés felsőháza.

Politikai központ és Mánásfertyály

Miközben a nemzet múzeumának igényes belső kialakítása a köz adományai nélkül nem valósulhatott volna meg, és még úgy is csak 1888-ra fejeződhetett

Rákóczi Square), Széna Square (today's Kálvin Square) was crossed by the dusty Országút (today's Kiskörút), which was lined with vegetable gardens until the 1760s, only then did the first ground-floor adobe houses appear. The gate of Kecskemét Street was demolished in 1796, the remaining city wall was demolished in the early 19th century (and the houses of Kiskörút were partly built on top of it). The plot of the National Museum with the Archbishop's Palace on it had to be bought from Count Antal Batthyány in 1813, from public donations.

The original name of Széna Square was 'Straw and Pig Merchants' Square', because the horses pulling carts to the fair were fed there. The area was home to a number of inns, taverns and stables, the legendary Two Pistols Tavern being the first to stand to the right of the museum palace. The name of the establishment, which had fallen into disrepair by the middle of the 19th century, is said to have been given to it because it was not advisory to enter without two pistols. Although Baron Frigyes Podmaniczky compared it to a sailor's bar in which 'the money saved over months at sea is wasted in a few hours', by 1874 it was well within the reach of its prestigious neighbour.

The foundation stone for the nation's museum was laid in June 1837, and the foundations were barely built before the icy flood of March 1838. Although the Danube carried away the building materials and construction was not completed until 1847, after a considerable delay, it contributed to the development of the district by washing away the adobe houses in the area. The Rákos trench (along Mária Street) was buried at this time, and only stone houses with storeys could be built within it.

Although the architecturally outstanding National Museum, the flagship of Hungarian culture, was officially opened in March 1846, for a long time it could only sail at half-steam on the waters of its true vocation, because politics was its stowaway. After the events in Pest in the spring of 1848 made it a symbol of civic progress and national independence, the upper house of parliament moved to its banqueting hall from July until 1902.

Múzeumkerti életkép, 1910 körül
Hans Göttinger vízfestménye – MNM Történelmi Képcsarnok
 Genre painting of the Museum Garden, Hans Göttinger's Watercolour from circa 1910 –Historical Picture Gallery of the Hungarian National Museum

be, tervezett kerti árkádsora pedig sosem készült el, jelenléte, társadalmi szerepe sorra ösztönözte az arisztokrata és nagypolgári családokat, hogy szomszédságába csillogó palotákat építsenek. Az ironikus „Mánásfertyálnak” becézett palotanegyed épületeit 1860 után a kor legkiválóbb építészei tervezték – a legtöbbet Ybl Miklós.

Bár a mai Pollack Mihály tér és környéke impozáns palotái közül több még felújításra vár, a Wenckheim-, a Festetics-, az Esterházy- vagy a Károlyi-palota ma is mutatja a kor arisztokratáinak fényűző életmódját. A (mai) Bródy Sándor utca 8. szám alatti épült meg a leggyorsabban: 800 munkás húzta föl három hónap alatt, és 1902-ig az országgyűlés alsóháza ülésezett itt (1943 óta az Olasz Kultúrintézetnek ad otthont). **Érthető a palotaépítési láz, ha a kor bonmot-ját idézzük, miszerint „egy magyar mánásnak nem lehet Bécsben palotája anélkül, hogy Pesten is ne legyen”.**

Mihalecz Csilla

Political centre and Magnate Quarter

While the lavish interior of the Museum of the Nation could not have been built without public donations, and even then could not have been completed until 1888, and its planned arcade garden was never finished, its presence and social role encouraged aristocratic and bourgeois families to build glittering palaces in its neighbourhood. The buildings of the palace district, ironically nicknamed 'The Magnate Quarter', were designed after 1860 by the most distinguished architects of the time - most notably Miklós Ybl.

Although several of the imposing palaces in and around today's Mihály Pollack Square still need to be renovated, the Wenckheim, Festetics, Esterházy and Károlyi palaces still show the opulent lifestyle of the aristocrats of the time. The one at 8 Bródy Sándor Street (today's) was the fastest to be built: 800 workers erected it in three months, and until 1902 the lower house of Parliament met here (since 1943 it has been home to the Italian Cultural Institute). **The fever of palace building is understandable if we quote the bon mot of the time, that 'a Hungarian magnate cannot have a palace in Vienna without having one in Pest'.**

Csilla Mihalecz

Széchenyi Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum alapítója

FERENC SZÉCHÉNYI,
FOUNDER OF THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM

Gróf sárvár-felsővidéki Széchenyi Ferenc de Paola György Fertőszéplakon született 1754. április 28-án és Bécsben halt meg 1820. december 13-án. Felesége tolnai Festetics Julianna grófnő. Szülei: gróf Széchenyi Zsigmond és Cziráky Mária grófnő. Széchenyi Ferenc államférfi volt, földbirtokos,

Ismeretlen festő: gróf Széchenyi Ferenc (1754–1820)
Unknown painter: Count Ferenc Széchenyi

Count Ferenc Széchenyi of Sárvár-Felsővidék de György Paola was born in Fertőszéplak on 28 April 1754 and died in Vienna on 13 December 1820. His wife was Countess Julianna Festetics of Tolna. His parents were Count Zsigmond Széchenyi and Countess Mária Cziráky.

He was a statesman, landowner, **founder of the National Széchenyi Library and the Hungarian National Museum**. Knight of the Golden Fleece, royal envoy and commissioner, father of István Széchenyi. The ruler granted him permission for his charitable deed, so he bequeathed his treasures to Hungary on 25 November 1802. To this day, this date is considered the founding date of the Hungarian National Museum.

As a son of an aristocratic family in Hungary, he took the first step towards the foundation of the first national public collection, and donated to the nation his family collection of **11,884 printed books, 15,000 volumes of books and 1,152 manuscripts, coins and maps**.

He followed the fate of his country and the Hungarian National Museum closely, which he never forgot and continued to enrich his collections until the end of his life. His donation was supplemented by another one: he also gave the Hungarian National Museum his library in Sopron, which consisted mainly of classics and works of foreign interest (**5,086 works, 9,206 volumes**), as well as **6,000 copper engravings and maps**. He also had the **catalogue** of the future

az **Országos Széchenyi Könyvtár és a Magyar Nemzeti Múzeum alapítója**. Aranygyapjas lovag, királyi küldött és biztos, Széchenyi István édesapja. Az uralkodó engedélyezte számára közhasznú cselekedetét, így 1802. november 25-én Magyarországra hagyományozta kincseit. A mai napig ezt a napot tekintjük a Magyar Nemzeti Múzeum alapítási dátumának.

Egy magyarországi arisztokrata család sarjaként megtette az első lépést az első nemzeti közgyűjtemény megalapítása felé, és adománylevelével a nemzetnek ajándékozta a családi hungaricumgyűjteményét, mely **11 884 nyomtatványból, 15 000 kötet könyvből és 1152 kéziratból, továbbá érmékből és térképekből állt**.

Élénk figyelemmel kísérte hazájának és a Magyar Nemzeti Múzeumnak sorsát, melyről ezután sem feledkezett meg, és élete végéig gyarapította gyűjteményeit. Adományát egy újabbal egészítette ki, odaajándékozta a Magyar Nemzeti Múzeumnak soproni könyvtárát is, mely nagyjából klasszikusokból és külföldi érdekű művekből (**5086 mű, 9206 kötet**), **valamint 6000 darab rézmetszetből és térképből állt**. Elkészítette a leendő könyvtár **katalógusát** is, ezt a maga költségén kinyomatta, majd egy-egy példányt a külföldi uralkodóknak, a külföldi tudományos intézeteknek, valamint hazai és külföldi tudósoknak is megküldött. **1802-t tekintjük az Országos Széchenyi Könyvtár és a Magyar Nemzeti Múzeum megalapítási évének is**.

Ez a szinte megszámlálhatatlan kincs képezte a Múzeum alapját. A nemzeti gyűjtemény József nádor felügyelete alá került, amit az 1808. évi VIII. tc. úgy fogalmazott, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum Pártfogója lett.

Magának a nádornak személye azért is bír óriási erővel, mert övé volt a magyarországi tisztségek közül a legmagasabb. Ezt a posztot a 18. század végétől a Habsburg-család tagjai töltötték be, akik rendszerint uralkodói érdekeket képviseltek. József nádor azonban más volt, mint elődei. Magyarországon csak a „**legmagyarabb Habsburgként**” emlegették, hiszen fáradhatatlan munkát végzett

A Nemzeti Múzeum Széchenyi-terme – enteriőrkép, MNM, Cserna Károly, 1893

A Nemzeti Múzeum Széchenyi-terme - enteriőrkép, MNM, Cserna Károly, 1893

library prepared and printed at his own expense, and sent copies to foreign rulers, foreign scientific institutions and to scholars at home and abroad. **1802 is also considered the year of the foundation of the National Széchenyi Library and the Hungarian National Museum**.

This almost innumerable treasure formed the basis of the Museum. The national collection was placed under the supervision of Palatine Joseph, which was defined in the Act VIII of 1808 as the Patron of the Hungarian National Museum.

The Palatine himself is also of great power because he held the highest office in Hungary. From the end of the 18th century, this position was held by members of the Habsburg family, who usually represented imperial interests. However, Palatine Joseph was different from his predecessors. He was known in Hungary as ‘**the most Hungarian of the Habsburgs**’, as he worked tirelessly for the development of our country and took every opportunity to represent our interests at court. It is fair to say that no better

országunk fejlesztéséért és minden lehetőséget megragadott arra, hogy érdekeinket képviselje az udvarban. Joggal gondolhatjuk, hogy jobb emberre nem is bízhatták volna a Múzeum patronálását. És valóban egyik legfőbb szívügye lett a Magyar Nemzeti Múzeum fejlesztése. Maga is számos értékes tárggyal, hungaricával gyarapította az intézmény különböző tárait.

Már volt gyűjtemény, és volt pártfogó is, azonban állandó otthona még nem volt a múzeumnak. A számos ideiglenes helyszín között szerepel a pálosok kolostora, majd a mai ELTE Állam- és Jogtudományi Kara. Az elejétől kezdve monumentális épületet terveztek a Múzeumnak, amely ebből fakadóan igen nagy szabad területet igényelt. Erre azonban Pest-Buda belvárosi részén nem nyílt lehetőség. Így esett a választás egy akkor még külvárosi részre, a Széna tér (a mai Kálvin tér) szomszédságában lévő Batthyány-birtokra, melynek megvásárlása után az ott álló volt érseki palotába beköltözhetett az intézmény. Az 1832–36. évi országgyűlésen szavazták meg a követek aztán azt a szükséges hatalmas összeget, amelyből megépülhetett a Nemzeti Múzeum impozáns klasszicista épülete.

A múzeumpalota tíz évnyi építkezés után végül 1847-re készült el, épp időben ahhoz, hogy a néhány hónap múlva kitörő forradalomnak, és ezzel együtt a magyar nemzettudatnak elévülhetetlen szimbólumává válhasson.

Az alapítónak, gróf Széchenyi Ferencnek egyetlen kérése volt: halálát követően ne készüljön róla semmilyen szobor vagy festmény. Halála után azonban nem sokkal fia megfestették őt Johann Ender bécsi művésszel, mely alkotás négy évtizeddel később annak a róla elnevezett reprezentatív múzeumi kis könyvtárteremnek a díszé lett, melynek kialakítását, berendezését nemzeti közadakozás tette lehetővé.

De nemcsak itt láthatjuk Széchenyi portróját, hanem a Díszlépcsőházban egy freskóról tekint le ránk, és plasztikus formába öntve is találkozhatunk vele a Múzeumkertben, mert 1902-ben, az alapítás 100. évfordulójára elkészítették egész alakos bronzszobrát, mely mint alapító üdvözlö a Múzeum látogatóit.

man could have been entrusted with the patronage of the Museum. And indeed, he has made the development of the Hungarian National Museum one of his main concerns. He himself enriched the various collections of the institution with many valuable objects, hungarica.

There was already a collection and patrons, but the museum did not yet have a permanent home.

Among the many temporary sites were the monastery of the Paulines and the present-day Faculty of Law and Political Science of ELTE. From the outset, a monumental building was planned for the museum, which consequently required a very large open space. However, this was not possible in the Pest-Buda city centre. So the choice fell on a then suburban site, the Batthyány estate next to Széna Square (today's Kálvin Square), which was purchased and the former archbishop's palace could be moved into. At the National Assembly of 1832-36, the envoys voted the huge sum of money needed to build the National Museum in the imposing neoclassical style.

After ten years of construction, the museum palace was finally completed in 1847, just in time to become an unforgettable symbol of the revolution that was to break out a few months later, and with it of Hungarian national consciousness.

The founder, Count Ferenc Széchenyi, had only one request: that no statue or painting should be made of him after his death. Shortly after his death, however, his sons had him painted by the Viennese artist Johann Ender, and four decades later the work became the decoration of the small representative library room in the museum named after him, the construction and furnishing of which was made possible by a national public donation.

But it's not only here that Széchenyi's portrait can be seen, it also looks down on us from a fresco in the Ornamental Staircase and you can also see him in sculpture in the Museum Garden, because in 1902, on the 100th anniversary of the founding of the Museum, a full-length bronze statue of him was created, (photo) welcoming visitors to the Museum as the founder.

Múzeumkerti életkép, 1910 körül (Hans Götzinger vízfestménye – MNM Történelmi Képcsarnok)

Genre painting of the Museum Garden, circa 1910

(Hans Götzinger's Watercolor – Historical Picture Gallery of the Hungarian National Museum)

Széchenyi Ferencet a tudományos és kulturális élet mecénásaként tartjuk számon. Politikai-közéleti tevékenysége mellett a korabeli kulturális életre is nagy figyelmet fordított. Szerette a művészeteket, a zenét, az irodalmat és a tudományt. Anyagilag és erkölcsileg egyaránt támogatást nyújtott több neves művésznek és tudósak, többek között Révai Miklósnak, Batsányi Jánosnak, Hajnóczy Józsefnek, Csokonai Vitéz Mihálynak és Tessedik Sámuelnek.

„Hálás szívvel emlékeznek meg az ország karai és rendei gróf Széchenyi Ferencz, királyi főkamarmesternek azon bőkezűségéről s a közjólét gyarapítására irányított igyekezetéről, mely szerint dicséretes emlékeztető őseinek nyomdokait követvén, terjedelmes és válogatott könyvtárát, valamint kiváló gondossággal és költségekkel gyűjtött ritka pénzermeit s jeles családok czimereit, ugyszintén földabroszait, képeit és kéziratait a magyar nemzet használatára, teljes joggal, átirta és ezekkel egy fölállítandó nemzeti muzeum alapjait dicséretes buzgósággal lerakta.” (Részlet az 1807. évi 24. törvénycikkből)

Kósa Margó

Ferenc Széchenyi is considered a patron of scientific and cultural life. Besides his political and public activities, he also paid great attention to the cultural life of his time. He loved art, music, literature and science. He gave both financial and moral support to many famous artists and scientists, including Miklós Révai, János Batsányi, József Hajnóczy, Mihály Csokonai Vitéz and Samuel Tessedik.

“With a grateful heart, the faculties and orders of the country remember the generosity of Count Ferencz Széchenyi, Royal Chamberlain, and his efforts to promote the public welfare, by following in the footsteps of his ancestors of commendable memory, his extensive and select library, and his rare coins and the coins of illustrious families, collected with great care and expenditure, as well as his maps, pictures and manuscripts, which he has transcribed with full right for the use of the Hungarian nation, and with commendable diligence laid the foundations of a national museum to be established.” (Excerpt from Law Article 24 of Law of 1807)

Margó Kósa

Egy portré személyazonossága

THE IDENTITY OF A PORTRAIT

Ismeretlen festő: Arquieni Mária Kazimiera lengyel királyné, 1685 körül.
Fraknó/Forchtenstein, Esterházy Privatstiftung
 Unknown painter. Polish queen Marie Casimire Louise de La Grange d'Arquien around 1685
 Fraknó/Forchtenstein, Esterházy Privatstiftung

Ismeretlen festő: Arquieni Mária Kazimiera lengyel királyné („Zrínyi Ilona”), 1685 körül.
MNM Történelmi Képcsarnok
 Unknown painter: Polish queen Marie Casimire Louise de La Grange d'Arquien (Ilona Zrínyi) around 1685
 MNM Historical Picture Gallery

Zrínyi Ilona (1649–1703), a Thököly-felkelés során a munkácsi várat a császári sereggel szemben védelmező „amazon” alakja a 19. század elejétől kezdődően a nemzeti függetlenség eszméjét megtestesítő szabadságharcos hőssé vált a magyar történelmi emlékezetben. A reformkor óta számtalan történetírói mű, irodalmi feldolgozás és képzőművészeti alkotás formálta alakját mitikus hősnővé, a nemzet szabadságáért folytatott küzdelem allegorikus nőalakjává. A „nemzet nagyasszonyának” arcvonásait a kollektív emlékezet annak a festménynek a nyomán véli ismerni, amelyet 1884 óta a Történelmi Képcsarnok őriz.

A legújabb kutatások arra derítettek fényt, hogy a portré valójában nem Zrínyi Ilonát, hanem Arquieni Mária Kazimiera (1641–1716) lengyel királynét, Sobieski János lengyel király feleségét ábrázolja.

A felismeréshez a fraknói (Forchtenstein) vár gyűjteményében őrzött hasonló portré szolgált kiindulási pontként, amely párdarabjával, Sobieski János lengyel király képmásával együtt 1690 körül került az Esterházy család tulajdonába.

A Képcsarnokban őrzött festmény II. Rákóczi Ferenc nagynénje, Rákóczi Erzsébet (1654–1707) hagyatékából származik, aki 1685 körül Krakóban szerezte be a lengyel uralkodópár portréit, miután Thököly elől Lengyelországba menekült. A kistapolcsányi kastélyban 1708-ban felvett hagyatéki leltára szerint „János felséges lengyel király” és a királyné képmása II. Rákóczi Ferenc tulajdonába került, aki a munkácsi várba vitette azokat. Az ábrázoltak kiléte azonban a 19. század elejére feledésbe merült, s Zrínyi Ilonaként, illetve a ruszinokat Kárpátalján letelepítő Korjatovics Tódor litván fejedelem képmásaként nyertek „új értelmet”.

Serfőző Szabolcs a MNM Folia Historica című folyóiratának legújabb számában megjelent tanulmányában részletesen bemutatja a kép történetét és „jelentésváltozását”, amelynek révén Munkács hősnőjének képmásává vált.

The figure of Ilona Zrínyi (1649-1703), the ‘amazon’ who defended the castle of Munkács against the imperial army during the Thököly Uprising, has become a freedom fighter hero who embodied the idea of national independence in Hungarian history since the early 19th century. Since the reform era, countless works of historiography, literary works and works of fine art have transformed her into a mythical heroine, an allegorical female figure in the struggle for national freedom. The features of the ‘Lady of the Nation’ are remembered collectively through the painting that has been preserved in the Hungarian Historical Gallery since 1884.

Recent research has revealed that the portrait does not in fact depict Ilona Zrínyi, but Marie Casimire d’Arquien (1641-1716), Queen consort of Poland by marriage to King John III Sobieski.

The starting point for this discovery was a similar portrait in the collection of the Forchtenstein Castle in Frakno, which, together with its counterpart, a portrait of King John Sobieski of Poland, came into the possession of the Esterházy family around 1690.

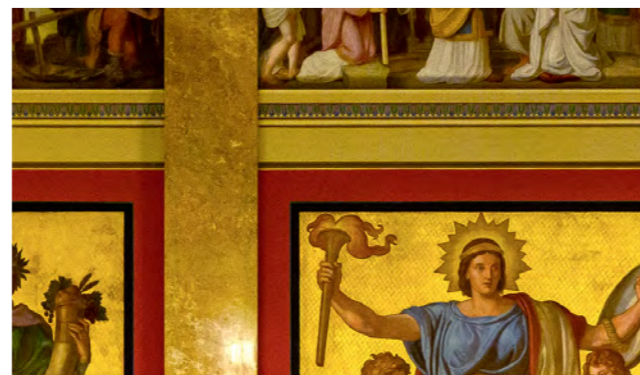
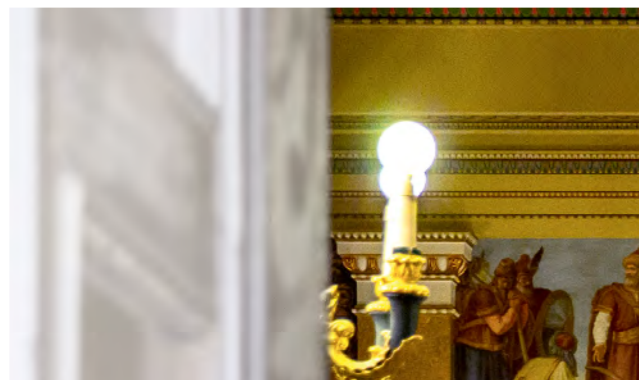
The painting in the Historical Gallery comes from the estate of Ferenc Rákóczi II’s aunt, Erzsébet Rákóczi (1654-1707), who acquired the portraits of the Polish ruling couple in Krakow around 1685, after fleeing to Poland to escape Thököly. According to the inventory of the estate taken in the castle of Kistapolcsány in 1708, the portraits of “King John the Great of Poland” and the queen became the property of Ferenc Rákóczi II, who took them to the castle of Munkács. However, by the early 19th century, their identity had been forgotten, and they gained a ‘new meaning’ as Ilona Zrínyi and the image of the Lithuanian prince Todor Koryatovich, who had settled the Rusyns in Transcarpathia.

Szabolcs Serfőző describes in detail the history of the painting and its ‘change of meaning’ through which it became the portrait of the heroine of Munkács, in his paper published in the last issue of the museum’s journal Folia Historica.

Hamisítás, múzeumi bűnügyek

COUNTERFEITING, MUSEUM CRIMES

Kováts László, a rossz útra tért múzeumi segédőr

LÁSZLÓ KOVÁTS AN ASSISTANT GUARD
OF THE MUSEUM WHO WENT ASTRAY

Heteken át egy mehökkentő esetről beszélgettek a budapestiek 1909-ben. Kováts László, a Nemzeti Múzeum köztiszteletnek örvendő segédőre ugyanis hat éven keresztül ládászám lopta a múzeum felbecsülhetetlen értékű iratait.

Furfangos ember volt, ugyanis a kicsempészett iratokat – két közvetítő bevonásával – később megvételre ajánlotta a Nemzeti Múzeumnak, amely természetesen lecsapott a különleges példányokra. Főleg, hogy a vételről is Kováts segédőr döntött...

Pedig mindenki becsületes embernek ismerte a magas, szikár, szőke hajú harmincas férfit, aki már régóta dogozott a múzeumban. Főleg az 1848–49-es forradalom anyagát rendezte és kutatta, így Kossuth Lajos és Görgey Artúr hagyatékát is ő dolgozta fel. Azt nem tudni, mikor fogalmazódott meg Kováts segédőrben, hogy a bűn útjára lép, ám utóbb kiderült, először 1903-ban csempészett ki értékes kéziratokat a múzeumból. Ha valamelyiken rajta volt a Nemzeti Múzeum pecsétje, akkor azt eltüntette, majd egy vidéki hölgyet megkért, néhány hét múlva hozza be a különleges iratokat hozzá, úgyis ő dönt arról, megveszi-e a múzeum a relikviákat. Természetesen megvette.

Kováts Lajos persze vérszemet kapott, főleg, hogy akkoriban a biztonságra kevésbé adtak (nem úgy, mint manapság), kilószám pihentek a múzeum iratraktárában a gyűjtők számára is értékes különlegességek. Szépen, lassan ipari mennyiségben kezdte kilopni

For weeks, Budapest residents discussed an astonishing case in 1909. For six years, László Kováts, the National Museum's highly respected assistant guard, stole a number of the museum's priceless documents.

He was a cunning man, because he later offered the smuggled documents, with the help of two intermediaries, for sale to the National Museum, which, of course snapped up the special copies. Especially as the decision to buy was also made by assistant guard Kováts...

And everyone knew him as an honest man, a tall, lean, blond-haired man in his thirties who had been working in the museum for a long time. He mainly organised and researched material on the 1848/49 revolution, including the legacies of Lajos Kossuth and Artur Görgey. It is not known when assistant guard Kováts decided to commit the crime, but it later emerged that he first smuggled valuable manuscripts out of the museum in 1903. If one had the National Museum's seal on it, he removed it, and then asked a country lady to bring the special documents to him in a few weeks' time, as he would decide whether the museum would buy the relics. He bought it, of course.

Of course, Lajos Kováts got greedier, especially as in those days less attention was paid to security (unlike today), and there were kilos of special items in the museum's archives that were also valuable

a forradalom idejéből való kéziratokat, hirdeté- nyeket, levelezéseket.

A felesége otthon semmit sem sejtett, csak annyit vett észre, hogy a férje könnyebben mond igent egy kül- földi nyaralásra, meg, hogy jobban ad magára, mint korábban. Később két pesti fiatalembert bérelt fel, nekik kellett az elcsent 1848-as iratokkal megjelenni a múzeumban, ahol aztán mindenki Kovátsot leste, hogy megvásárlásra javasolja-e a gyűjteményeket.

Így érkezünk el 1909 augusztusához. Amikor min- den összeomlott. Kováts ugyanis óvatlan volt. A beépí- tett emberével nem a Nemzeti Múzeumnak ajánlotta fel az 53 darabos, szabadságharcos gyűjteményt, hanem egy pesti antikváriumba küldte a fiút. A tulaj- donosnak természetesen tetszett a gyűjtemény, komoly pénzt ajánlott érte, de azzal a kikötéssel, hogy hagyják ott az iratokat, átnézeti egy szakértővel. Kováts Lajos pechére pedig a Nemzeti Múzeumba vitte be az anyagot. Őt viszont, mint a forradalmi téma szakértőjét hiába keresték, hiszen Svájcba ment szabadságra a feleségével.

Napoleon Itakowicz: Kossuth Lajos, 1853
MNM Történelmi Képcsarnok Festménygyűjtemény
sed do eiusmod tempor

Így más nézett rá, s gyanús lett neki, hogy mint- ha már látta volna az egyik levelezést leltárba véve a múzeumban. Pillanatok alatt mindenre fény derült,

to collectors. He slowly began to steal manuscripts, notices and correspondence from the revolutionary period in industrial quantities.

His wife had no idea what was going on at home, only that her husband was more willing to say yes to a holiday abroad and that he spent more on himself than before. Later, he hired two young men from Pest, who had to show up at the museum with the stolen 1848 documents, where everyone was waiting to see if Kováts would recommend the collections for purchase.

And so we arrived in August 1909. When everything collapsed. Kováts was careless. He and his undercov- er man did not donate the 53-piece freedom fighter collection to the National Museum, but sent the boy to an antique shop in Pest. The owner, of course, liked the collection and offered a large sum of money for it, but on the condition that the documents were left there and examined by an expert. Unfortunately for Lajos Kováts, he took the material to the National Museum. However, as an expert on the revolutionary subject, they looked for him in vain, as he had gone on holiday to Switzerland with his wife.

So, someone else looked at the material and became suspicious, as if they had already seen some of the correspondence inventoried in the museum. In a matter of moments, everything was revealed, and the detectives interrogated the boy who had been peddling the collection, who, frightened, told them everything, and even caught Kováts, who was still resting unsuspectingly in the Swiss Alps.

As he had written to a relative telling them when he would be back home, the detectives prepared to take the thief into custody at Nyugati station. But a muse- um worker helped the press. So, when Kováts unsus- pectingly bought a newspaper at the railway station in Érsekújvár on his way home, the front page read that the loop around the museum thief's neck was tightening. He collapsed.

When he got to the train compartment, he confessed everything to his wife and tried to kill himself with his gun. She wrenched the gun from his hand and

a detektívek pedig a gyűjteménnyel házaló fiút is ki- hallgatták, aki ijedtében mindent elmesélt, lebuk- tatta Kovátsot is, aki ekkor még gyanútlanul pihent a svájci Alpokban.

Mivel egy rokonának megírta, mikor ér haza, a de- tektívek úgy készültek, a Nyugati pályaudvaron őri- zetbe veszik a szarkát. Egy múzeumi dolgozó azonban segített a sajtónak. Így amikor Kováts a hazaúton az érsekújvári pályaudvaron gyanútlanul vett egy újságot, a címdalán azt olvashatta, hogy szorul a hurok a múzeumi tolvaj nyaka körül. Összeomlott.

A vonat fülkéjébe érve mindent bevallott a felesé- gének és megpróbálta megölni magát a pisztolyával. Az asszony kicsavarta a kezéből a fegyvert és próbálta nyugtatgatni. Kováts aztán a Nyugati pályaudvaron leugrott a még mozgó vonat leghátsó személykocsi- járól és elmenekült. Grazba ment, és ott is szállt meg egy hotelben. Mindez a detektívek fülébe is eljutott, így azt is kiderítették, hogy Grazból a Mura folyó menti, festői szépségű Bruckba menekült tovább, ahol a Kék Ökör fogadóban szállt meg Theodor Hübenauser álnéven.

Egy rutinos pesti detektív nyomban Bruckba ment, ahol elmondta a helyi rendőröknek, óvatosan bán- janak a férfival, mert pisztoly van nála és félő, hogy kárt tesz magában. Majd hozzátette, éjjel, a Kék Ökörben majd őrizetbe veszik. Igen ám, de az egyik helyi detektív felismerte az utcán Kovátsot és üldö- zőbe vette.

Az idegileg kikészült múzeumi tolvaj hiába futott, nem tudta lerázni magáról a rendőrt. A következő pillanatban beugrott egy kapualjba, elővette a pisz- tolyát és fejbe lőtte magát. Azonnal meghalt. A pesti lakását természetesen átkutatták a detektívek és hat láda, felbecsülhetetlen értékű iratot, levelezést talál- tak. A feleségének nem tűnt fel, ő csak azt gondolta, az imádott férje hazahozza a munkát. Szó szerint ez történt...

Így ért tehát véget az élete a rossz útra tért múzeumi segédőrnek, aki néhány év börtönnel megúszta vol- na az esetet, ám megszólalt a lelkiismerete...

Sal Endre

Barabás Miklós: Görgy Artúr, 1850
MNM Történelmi Képcsarnok Festménygyűjtemény
sed do eiusmod tempor

tried to calm him down. Kováts then jumped from the rear carriage of the still moving train at Nyugati station and fled. He went to Graz and stayed in a ho- tel there. The detectives learnt this and found out that he had fled from Graz to the picturesque Bruck on the banks of the Mura river, where he stayed at the Blue Ox Inn under the pseudonym Theodor Hübenauser.

An experienced detective from Pest immediately went to Bruck, where he told the local police to be careful with the man because he had a gun and was in danger of harming himself. He added that he would be arrested at night in the Blue Ox. Yes, but one of the local detectives recognised Kováts on the street and gave chase.

The nervous museum thief ran in vain, unable to shake off the policeman. The next moment he jumped into a doorway, pulled out his gun and shot himself in the head. He died instantly. Naturally, the detectives searched his apartment in Pest and found six crates of priceless documents and correspondence. His wife didn't notice, she just thought her beloved husband was bringing the work home. That's literally what happened...

And so ended the life of a museum assistant guard gone wrong, who could have got away with a few years in prison, but his conscience spoke...

Endre Sal

Bűnügyből régészeti szenzáció

FROM CRIME TO ARCHAEOLOGICAL SENSATION

Akciófilmbe illő jelenetet láthattak élőben azok, akik a budapesti Duna-parton sétálgattak 2008-ban egy szép nyári napon. A rendőrök egy férfit üldöztek, aki autóját hátrahagyva, futva menekült, de mielőtt elfogták volna, valamit még belehajított a folyóba. A járőrelők nem tudhatták, de a hatóságok számára hamar nyilvánvaló lett, hogy annak a felbecsülhetetlen értékű, hun korból származó ékszerkollekciónak az egyik darabjától szabadult meg, amelyhez illegálisan jutott hozzá, és amelyet megpróbált értékesíteni a feketepiacon. Az autójában ugyanis megtalálták a leletegyüttes nagy részét.

A szakértők a lefoglalt tárgyakról megállapították, hogy az 5. századból származnak, a rajtuk található sérüléseket pedig nem az idő vasfoga okozta, hanem a szakszerűtlen feltárás. Közben a rendőrség bűvárai kitartóan keresték a Dunába dobott tárgyat, és három hónappal később sikerrel jártak: felszínre hozták a leletegyüttes legnehezebb, egyben legértékesebb darabját, egy nyakperecet.

A hengeres, tömör aranyrúdból kalapált, félgömbös gránitkövekkel díszített ékszer korongos zárószerekezte egyedivé teszi a Kárpát-medencében. Szintén nagyon érdekes része az aranyékszer-kollekciónak az állatfejes karperecpár, amelyen kicsi aranygömbök és gyöngysort utánzó drót ráforrasztásával mintázták meg az állatok arcának részleteit, a szemeket és az orrot pedig zománcherakásokkal oldották meg. A hun kor előkelői a korszak divatját követve egyedi megoldású ékszereket hordtak. Tömegtermelés helyett egyéni igényekre készült ötvöstermékekkel találkozunk a leletek között. Ezzel magyarázható,

Those walking along the banks of the Danube in Budapest on a beautiful summer day in 2008 were witness to a scene worthy of an action movie. The police chased a man who jumped out of his car and ran away, but before they could catch him, he threw something into the river. Unbeknownst to passers-by, it soon became clear to the authorities that he had got rid of a piece of a priceless collection of jewellery from the Hun era that he had obtained illegally and was trying to sell on the black market. Indeed, most of the artefacts were found in his car.

The experts found that the seized objects dated back to the 5th century and that the defects on them were not caused by the ravages of time but by inexperienced excavation. In the meantime, police divers persevered in their search for the object, and three months later they succeeded in recovering the heaviest and most valuable piece of the find, a necklace.

The jewellery, hammered from a cylindrical solid gold bar and decorated with hemispherical granite stones, has a disc-shaped clasp that makes it unique in the Carpathian Basin. Another very interesting part of the gold jewellery collection is the pair of animal head bracelets, on which small gold spheres and a wire imitating a string of pearls were soldered to form the details of the animals' faces, and the eyes and noses were created with enamel inlays. The Hun nobility wore jewellery with unique designs in keeping with the fashion of the time. Instead of mass production, the finds include custom-made jewellery. This explains why no two animal head bracelets are exactly alike among the jewellery that survives.

Hun kori ékszerlelet (Diósjenő)
Hun period jewellery find (Diósjenő)

hogy nincs két teljesen egyforma állatfejes karperec a ráuk maradt ékszerek között.

Az állatfejes karperecpár mellett egy másik arany karperec is előkerült a leletegyüttesben, de inkább az aranylemezzöngyök és a ruha nyakát díszítő csüngőkészlet jelentettek igazi csemegét a régészeknek. Utóbbi is különleges darab, a korábbi hazai hun kori leletek között csak elvétve fordult elő effajta fém-díszítés. A szakértők szerint az előkerült ékszerek egyetlen készletet alkothattak.

Nem sokkal később fény derült arra is, hogy hol pihent az összesen 63 darabból álló ékszerkollekció a földben az elmúlt másfél évezredben. A férfi, akinél megtalálták a leleteket, a Börzsönybe vezette a rendőröket. A Magas-hegy Diósjenőtől nyugatra található, ennek tetején egy bronzkori földvár közepén mutatta meg azt a betemetődött rablógödört, amelyben fémkereső segítségével az ékszeregyüttesre bukkant. A hegytetőn a rendőrök a kiásott föld át-fésülése közben újabb két, a leletegyütteshez tartozó aranytárgyra bukkantak, így bizonyossá vált, hogy valóban ott kerültek elő a hun kori aranyak.

A régészek arra keresték a választ, hogy a hun kori arany ékszereket miért is kerülhetett pont egy hegytetőre. A korabeli kincsletek ugyanis jellemzően utak mentén, települések közelében bukkannak elő. Lehetséges magyarázat, hogy egy speciális, hun korszakból származó áldozati leletről van szó, de az ilyen leletek mindegyike férfiakhoz köthető tárgyakat tartalmazott: ékszereiket, fegyvereiket, vagy éppen lószerszám-alkatrészeket. Ezekben a halotti áldozatokban a tárgyak gyakran a máglya tűzének égési nyomait is magukon viselik, a Magas-hegyen előkerült arany ékszerek azonban egy nagyon tehető hölgyhöz tartozhattak, és nincs rajtuk semmilyen tűzre utaló nyom.

A Nemzeti Múzeum régészeti kutatása a területen elsősorban arra a kérdésre kereste a választ, hogy milyen további régészeti leletek és jelenségek vannak még a Magas-hegyen: bronzkori tokos véső, római hagymagombos fibula, háromágú vasszigony, gótikus ezüstgyűrű is előkerült, az őskori és Árpád-kori megtelepedésről pedig kerámiatöredékek árulkodtak.

In addition to the pair of animal head bracelets, another gold bracelet was also found in the assemblage, but it was the gold plate beads and the set of hanging jewellery around the collar of the dress that were a real treat for archaeologists. The latter is also a special piece, as this type of elaborate metal decoration is rare among the earlier Hun Age finds in Hungary. Experts believe that the jewellery found may belong to a single collection.

Soon afterwards, it was discovered where the jewellery collection of 63 pieces had been resting in the ground for the last millennium and a half. The man on whom the artefacts were found led the police to the Börzsöny area. He pointed to the filled in robber's pit in the middle of a Bronze Age mound at the top of Magas Hill, west of Diósjenő, where he found the jewellery collection with a metal detector. At the top of the hill, the police, while combing through the excavated earth, found two more gold objects belonging to the assemblage, thus confirming that the Hun gold had indeed been found there.

The archaeologists were looking for the answer to why the Hun gold jewellery set ended up on a hilltop. Indeed, treasure finds from the period are typically found along roadsides near settlements. A possible explanation is that it was a special Hun sacrificial find, but all such finds contained objects associated with men: their jewellery, weapons or horse tool components. In these sacrificial offerings, the objects often bear burn marks from being burnt at the stake, but the gold jewellery found on Magas Hill may have belonged to a very wealthy lady and bears no evidence of fire.

The National Museum's archaeological research in the area was primarily aimed at finding out what other archaeological finds and phenomena are still present on Magas Hill: a Bronze Age chisel in its case, a Roman onion-headed fibula, a three-pronged iron spike, a Gothic silver ring were also found, and pottery fragments revealed prehistoric and Árpád-era settlement. In the wider area, too, we systematically explored previously unknown archaeological sites: with field

A tágabb környéken is módszeresen felkutattuk a jobbára addig ismeretlen régészeti lelőhelyeket: terepbejárással, fémkeresővel kisebb-nagyobb településnyomok, várak, elpusztult templomok, táborhelyek lenyomatai bukkantak elő minden korból, a neolitikumtól a török időkig.

A hun kori aranyakkal kapcsolatban a legvalószínűbb az, hogy viharos történelmi helyzetben tulajdonosai jobbnak látták elrejtetni az ékszereket, és ehhez olyan helyszínt választottak, amely könnyen megtalálható egy útról, esetünkben a Börzsönyt átszelő, régi térképeken is szereplő útvonalról letérve. A hegytető ugyanis nehezen téveszthető el. Úgy tűnik azonban, hogy a divatos és méregdrága kollekció gazdájának sorsa rosszul alakult, nem volt módja visszatérni a kincsekért, titkát pedig magával vitte a sírba.

A tárgyakat a Magyar Nemzeti Múzeum Kincset érő közösség című kiállításán tekinthetik meg a látogatók.
Ács Gábor

surveys and metal detectors, smaller and more significant outlines of settlements, castles, ruined temples and camps from all periods, from the Neolithic period to the Turkish occupation were found.

The most likely scenario for the Hun gold is that, in a turbulent historical situation, the owners of the jewellery thought it better to hide it and chose a site that could be easily found by deviating from a road, in our case, by deviating from the path crossing the Börzsöny, which is marked on old maps. A hilltop is hard to mistake. However, it seems that the fate of the owner of the fashionable and expensive collection took a bad turn, they were unable to return for the treasure and took their secret to the grave.

The objects are on display in the "A community worth treasuring" exhibition of the Hungarian National Museum.

Gábor Ács

Corsi di lingua Eventi culturali Biblioteca

**Olasz
Kultúrintézet**
1088 Budapest,
Bródy Sándor u. 8.
Tel.: +36 1 483 2040
E-mail: iicbudapest@esteri.it

web:
www.iicbudapest.esteri.it

Facebook:
facebook.com/iicbudapest

Instagram:
iic_budapest

**Nyelvtanfolyamok
Kulturális rendezvények
Könyvtár**

Todoreszku Gyula román létére gyűjtötte a magyar könyvritkaságokat

GYULA TODORESZKU BEING ROMANIAN,
HE COLLECTED HUNGARIAN BOOK RARITIES

Románként látta meg a napvilágot, ennek ellenére az 1711 előtt megjelent magyar könyvritkaságokat, ősnymtatványokat gyűjtötte szenvedélyesen a világ minden szegletében. Ő az elfeledett földbirtokos, Todoreszku Gyula, akinek páratlan gyűjteményét a halála után a Nemzeti Múzeumnak ajándékozta az özvegye.

Todoreszku Gyula 1866 augusztusában született Pesten. Az édesapja 13 évesen került a magyar fővárosba, s kereskedőként nagy vagyont halmozott fel, a pénzből pedig bérházakat és földeket vásárolt. Három gyermeke született a családnak, ám csak Gyula érte meg a felnőttkort.

Tizenhárom éves korában kezdődött a könyvgyűjtő szenvedélye. Az addig csak régi bélyegeket vásárló fiú 1879-ben éppen Berlinben járt az édesapjával, amikor meglátott egy díszes bibliát a helyi antikvárium kirakatában. Megkérte az édesapját, hogy vegye meg neki, s ettől kezdve a régi könyvek bűvöletében élt, egészen a haláláig. Pesten érettségizett, itt is végezte el a jogi egyetemet, ám anyagi gondjai sosem akadtak az édesapja miatt, aki egy palotát is vásárolt a fiának a Népszínház utcában.

Johannes Thuróczy: Chronica Hungarorum
<https://corvina.hu/kepnezegeto/index.php?corvina=inc1143&lang=hu&img=10#10>
 Johannes Thuróczy: Chronica Hungarorum
<https://corvina.hu/kepnezegeto/index.php?corvina=inc1143&lang=hu&img=10#10>

He was born Romanian, but he passionately collected Hungarian book rarities and ancient prints published before 1711 in all corners of the world. He is the forgotten landowner Gyula Todoreszku, whose incomparable collection was donated to the National Museum by his widow after his death.

Gyula Todoreszku was born in August 1866 in Pest. His father came to the Hungarian capital at the age of 13 and amassed a large fortune as a merchant, using the money to buy tenement houses and land. The family had three children, but only Gyula lived to adulthood.

His passion for collecting books began at the age of thirteen. The boy, who had only bought old stamps until then, was visiting Berlin with his father in 1879 when he saw an ornate Bible in the window of a local antique shop. He asked his father to buy it for him, and from then on he was fascinated by old books until his death. He graduated in Pest, where he graduated from the University of Law, but he never had any financial problems because of his father, who bought his son a mansion on Népszínház utca.

At first, Gyula Todoreszku collected books in Hungarian and Romanian, but then he focused only on Hungarian books and Incunabula from before 1711. He took everything get one special old book. For example, he spent a long time hunting for Gábor Pesti's

Todoreszku Gyula és felesége, Horváth Aranka
<https://www.oszk.hu>
 Gyula Todoreszku and his wife Aranka Horváth
<https://www.oszk.hu>

Todoreszku Gyula kezdetben magyar és román nyelvű könyveket gyűjtött, aztán már csak 1711 előtti magyar könyvekre, ősnymtatványokra fókuszált. Mindent bevetett, hogy megszerezzen egy különleges régi könyvet. Sokáig vadászta például Pesti Gábor 1536-ban megjelent kötetét. Végül egy müncheni antikváriumban talált rá az egyik embere. Másnap vonatra ült, meg sem állt Münchenig, ahol két hétig alkudozott a könyvre, míg végül megvásárolhatta.

A régi könyveket Todoreszku saját maga tisztogatta, restaurálta,

a Népszínház utcában lakók egy idő után már tudták, azért ég a lámpa a szenvedélyes gyűjtő könyvtártermében, mert a köteteket javítja. A teremben ott díszelgett a falon Mátyás király portréja is, akit azért is

volume from 1536. One of his men finally found it in an antiquarian bookshop in Munich. The next day, he took a train, didn't stop until Munich, where he spent two weeks bargaining for the book before finally being able to buy it.

The old books were cleaned and restored by Todoreszku himself,

and after a while the residents in Népszínház utca knew that the light in the passionate collector's library room was on because he was repairing the volumes. In the room, there was also a portrait of King Matthias on the wall, whom he also admired because he had built an unparalleled library in Buda. That is why Todoreszku was proud to have had several codes in his possession over the decades. His collection was full of unique rarities. He travelled all over Hungary in search of treasures, and often abroad. In time, antiquarians and booksellers in major Western European cities automatically sought him out whenever they came across an old Hungarian-language book.

Then history intervened. The First World War made it less possible for the book collector to travel abroad, and during the Soviet Republic there was even talk of taking away his dazzling, treasured books. Eventually, they were confiscated, but Todoreszku succeeded in becoming the custodian of the books. He was so traumatised by the incident, so afraid that the curiosities he had collected all his life would elude him, that his nerves slowly gave out and he was losing his mind. He died on 27 November 1919, aged only 53. At that time there was no sign of the Soviet Republic seizing the books.

His wife, Aranka Horváth, who was much younger than he, (who was a reader to Todoreszku's mother) appreciated her husband's noble passion, so much so that after his death she did not sell the collection but donated it to the National Museum. Not incidentally, she contributed a considerable amount of money each year to the expansion of the Todoreszku-Horváth library, so much so that when she died many years later, she even left her jewellery to the National

nagyra tartott, mert páratlan könyvtárat hozott tető alá Budán. Todoreszku éppen ezért büszke volt arra is, hogy több kódex is a birtokába került az évtizedek alatt. A gyűjteményébe csupa páratlan ritkaság került. Bejárta Magyarországot a kincskeresés közben, s külföldre is gyakran utazott. A nagyobb nyugat-európai városok régiségkereskedői, könyvkereskedői idővel automatikusan őt keresték, ha egy régi, magyar nyelvű könyv akadt a kezükbe.

Aztán közbeszólt a történelem. Az I. világháború miatt már kevésbé utazhatott külföldre a könyvgyűjtő, a Tanácsköztársaság alatt pedig az is felmerült, hogy elviszik a káprázatos, kincset érő könyveit. Végül el is kobozták, ám Todoreszku elérte, hogy ő legyen a könyvek őrzője. Megviselte az eset, olyannyira tartott tőle, hogy az egész életében összegyűjtött különlegességek elkerülnek tőle, hogy az idegei szép lassan felmondják a szolgálatot és az elméje is elborult. 1919. november 27-én, csupán 53 éves korában hunyt el. Pedig ekkor már híre-hamva sem volt a könyveket lefoglaló Tanácsköztársaságnak.

A felesége, a nála jóval fiatalabb Horváth Aranka (aki amúgy Todoreszku édesanyjának a felolvasónője volt), becsülte a férje nemes szenvedélyét, olyannyira, hogy a halála után nem eladta a gyűjteményt, hanem felajánlotta a Nemzeti Múzeumnak. Nem mellékesen évente nem kevés pénzzel támogatta a Todoreszku-Horváth könyvtár bővítését, olyannyira, hogy mikor hosszú évekkel később elhunyt, a végrendeletében még az ékszereit is a Nemzeti Múzeumra hagyta. Tette mindezt talán azért is, mert a házasságukból nem született gyermekük, és bízott abban, hogy a múzeum megőrzi a férje páratlan gyűjteményét. Nem tévedett.

Todoreszku Gyulát mély részvét mellett temették el a Kerepesi úti temetőben, a mai Fiumei úti sírkertben. A szülei és a két, gyermekkorban elhunyt testvére mellé helyezték. A sírkövére pedig a következőt írták: „Tetteiben neve él s messzi korokra ragyog”. A halála után miniszteri tanácsosnak nevezték ki és a Nemzeti Múzeum könyvtárának tiszteletbeli igazgatója lett. Egy román földbirtokos, aki a régi magyar könyveket mentette a jövő számára. Mindenkinek ismernie kellene a nevét!

Museum in her will. She did this, perhaps, because they had no children from their marriage and she trusted the museum to preserve her husband's unique collection. She was not wrong.

Gyula Todoreszku was buried with deep condolences in the cemetery on Kerepesi út, now Fiumei út. He was buried next to his parents and two brothers who died in childhood. On his tombstone was inscribed: "In his deeds his name lives and shines for ages to come." After his death he was appointed Minister Counsellor and Honorary Director of the National Museum Library. A Romanian landowner who saved old Hungarian books for the future. Everyone should know his name!

Johannes Thuróczy: Chronica Hungarorum
<https://corvina.hu/kepnezegeto/index.php?corvina=inc1143&lang=hu&img=9#9>
 Johannes Thuróczy: Chronica Hungarorum
<https://corvina.hu/kepnezegeto/index.php?corvina=inc1143&lang=hu&img=9#9>

BEUGRUNK EGY KÁVÉRA?

ÚJ KÁVÉZÓ ÉS MÚZEUMI AJÁNDÉKBOLT VÁRJA A LÁTOGATÓKAT

SHALL WE STOP FOR A COFFEE?

BRAND NEW CAFÉ AND A RENEWED MUSEUM SHOP FOR VISITORS

Belépőjegyet sem kell váltania annak, aki szívesen meginná egy csésze jó kávét, elfogyasztana egy finom süteményt a Nemzeti Múzeum előcsarnokában. A közel két évszázados falak között most megnyíló modern kávézó nyugalmas sziget a nyüzsgő belvárosban, és bizonyára sokak törzshelye lesz. Szintén az előcsarnok ad helyet a teljesen megújult shopnak, ahol a múzeum emléktárgyai mellett a kiállításokhoz kapcsolódó kiadványok és a Nemzeti Múzeum gondozásában megjelent könyvek, reprezentatív albumok is megtalálhatók. Szeretettel várunk mindenkit a múzeumban, melynek már az előcsarnoka is élményeket tartogat!

There's no need to buy a ticket if you fancy a good cup of coffee and a delicious pastry in the lobby of the National Museum. The modern café, which is now opening between almost two centuries-old walls, is a peaceful island in the bustling city centre and is sure to become a regular haunt for many. Also in the lobby is the completely renovated shop, where, in addition to the museum's memorabilia, you will find publications related to the exhibitions and books and representative albums published under the care of the National Museum. We welcome you all to the museum, where the lobby is already an experience in itself!

KÖZÖS ÚTON A MAGYAR KULTÚRÁÉRT ON A COMMON PATH FOR HUNGARIAN CULTURE

Együttműködési szerződést kötött a Nemzeti Múzeum és a Pappas Auto Magyarország Kft. Az egy évre szóló megállapodás értelmében az autós cég több, különböző márkájú gépkocsit bocsát a Nemzeti Múzeum rendelkezésére.

„Országszerte számos telephelyünk, tagintézményünk van, régészeink sokat dolgoznak terepen. Nemcsak a személyszállítás jelent számunkra állandó feladatot, de nagyon sok eszközt, kiállítási tárgyat is kell szállítanunk egész éven át. A Pappas Auto nagyvonalú támogatása megkönnyíti munkánkat és még költség-hatékonyabbá teszi működésünket” – mondta L. Simon László, a Nemzeti Múzeum főigazgatója.

Pais József, a Pappas Auto ügyvezető igazgatója a vállalat hazai kötődéséről beszélt: „A társadalmi felelősségvállalás természetes számunkra, hiszen a magyar gazdaság jelentős szereplői vagyunk; több mint 600 dolgozónak adunk munkát. Megtisztelő, hogy a hazai kulturális élet egyik legfontosabb intézményének támogatói lehetünk.”

The Hungarian National Museum and Pappas Auto Hungary Ltd. have signed a cooperation agreement under which the vehicle company will provide the National Museum with different makes of vehicles for a one-year period.

“We have a number of sites and member institutions throughout the country, and our archaeologists are often working in the field. We not only have to transport people all year round, but also a lot of equipment and exhibits. Pappas Auto's generous support makes our work easier and our operations even more cost-effective,” - said the Director General of the National Museum, László L. Simon.

József Pais, Managing Director of Pappas Auto, spoke about the company's ties to the country: “Social responsibility is natural for us as we are a major player in the Hungarian economy; we employ more than 600 workers. We are honoured to be a supporter of one of the most important institutions of Hungarian cultural life.”

MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM

PAPPAS
KLASSZISOKKAL VEZET

A Jövő Múzeuma Dubajban

MUSEUM OF THE FUTURE IN DUBAI

Modern és extrém

Hatalmas, díszes hulahopp karika? Kerékpártömlő – mint épület? Mi lehet ez az extravagáns tórusz forma? A modern és szélsőségesen különleges építészetről ismert Dubaj új ikonikus attrakciója A Jövő Múzeuma, melyet 2022. 02. 22-én nyitottak meg. Az egyedi épület leginkább egy ovális szemre emlékeztet, melyet finom arab kalligrafikus írás díszít. Keleti kecsesség, kifinomult formavilág és futurisztikus megoldások – mindez együtt sajátos hangulatot áraszt ebben a 7 szintes csodaépületben.

A Jövő Múzeumát három részre tagoljuk: a zöld domb a földet jelképezi, szilárdsággal, állandósággal és helyben, időben és történelemben gyökerező eredettel. A zöld dombot az is ihlette, hogy olyan zöldet alakítsanak ki egy magaslaton, amely Dubajban szokatlan.

A csillogó, futurisztikus épület az emberiséget képviseli, annak minden erejével, művészi képességével és a környezetével harmóniában teremtő képességével. Ezt a dombból előbukkanó, merész alakzat alkotja, amelyet a jövőről szóló arab kézírás borít, és az emberiség művészet és alkotás iránti szenvedélyét mutatja.

Végül a felső szerkezeten belüli elliptikus üreg az innovációt jelenti. Ez elsősorban az íratlan jövőt bemutató üres tér kialakításával valósul meg, amelybe az emberiség és a világ jelképesen tekintethet. Ez a nyitott és tehermentes jövő olyan sugallat, amely vezérelheti a mai kor újítóit és alkotóit.

A Jövő Múzeuma épülete, Dubaj

The building of the Museum of the Future, Dubai

Modern and extreme

A huge fancy hula hoop? Bicycle tyre interior - as a building? What could this extravagant torus shape be? Known for its modern and extreme architecture, Dubai's new iconic attraction is The Museum of the Future, which opened on 22 February 2022. The unique building is most reminiscent of an oval eye decorated with delicate Arabic calligraphic writing. Oriental grace, sophisticated design and futuristic solutions combine to create a unique atmosphere in this 7-storey wonder.

The Museum of the Future is divided into three sections: the green hill represents the earth, with its solidity, permanence and origins rooted in place, time and history. The green hill was also inspired by the idea of creating a greenery on a high ground that is unusual in Dubai.

The shimmering, futuristic building represents humanity in all its strength, artistry and ability to create harmony with its surroundings. It is formed by a bold shape emerging from the hill, overlaid with Arabic script of the future, showing humanity's passion for art and creation.

Finally, the elliptical cavity within the upper structure represents innovation. This is achieved primarily by creating a blank space representing the unwritten future into which humanity and the world can look symbolically. This open and unencumbered future is a suggestion that can guide today's innovators and creators.

Az Űr-terem, A Jövő Múzeuma, Dubaj
The Space Room of the Museum of the Future, Dubaj

Az épület építészeti és mérnöki bravúr – átível múlton és jövőn, magas színvonalú technológiát használ a hagyományos művészeti ágakban. A tervezők egy alacsony szén-dioxid-kibocsátású épületet valósítottak meg a legmodernebb technológiák alkalmazásával.

Az építmény arabul beszél: homlokzata Ófelsége Sheikh Mohammed Bin Rashid Al Maktoum várossal kapcsolatos költeményét jeleníti meg és Mattar bin Lahej kézírásában ölt testet. A Jövő Múzeuma a Dubai Future Foundation kezdeményezésére Shaun Killa építész tervei alapján a Killa Design stúdió és a Buro Happold mérnöki tanácsadó iroda közreműködésével valósult meg.

A homlokzat rozsdamentes acélból készült, 1024 darabból áll, teljes felülete 17 600 négyzetméter és a borítás robot által támogatott 3D eljárással készült.

The building is an architectural and engineering feat - spanning past and future, using high technology in traditional arts. The designers have achieved a low-carbon building using cutting-edge technologies.

The building speaks Arabic: its façade displays a poem about the city by His Highness Sheikh Mohammed Bin Rashid Al Maktoum and is embodied in the handwriting of Mattar bin Lahej. The Museum of the Future is an initiative of the Dubai Future Foundation and was designed by architect Shaun Killa in collaboration with Killa Design Studio and engineering consultancy Buro Happold.

The façade is made of stainless steel, consists of 1024 pieces, has a total surface area of 17,600 square metres and the cladding is made using a robot-assisted 3D process.

The building is 77 metres high and has no supporting columns.

According to the institution’s website, it is a “beacon of hope”, a home for optimistic imagination, a commitment to a more sustainable future. The museum aims to inspire and empower the inhabitants of the Earth to positively shape the next chapters of human history. “See and build the future” is the project’s motto. The Museum of the Future combines elements of exhibition, immersive theatre and theme parks to present visions of the future, exploring themes such as resource development in space, health, natural treasures and spirituality. It is intended to be a kind of incubator of ideas, always hosting communities working on technical innovation.

This is not your average museum, where ancient relics are kept behind cordons. It is a route to the future, created by visionary designers, artists and filmmakers. Each floor is like a future film.

These themes and content are created by a team of the world’s leading product, media, exhibition and experience designers.

Az épület 77 méter magas és egyetlen tartóoszlopot sem találunk benne.

Az intézmény honlapja szerint ez a hely a remény „jelzőfénye”, az optimista képzelőerő otthona, elkötelezettség a fenntarthatóbb jövő mellett. A múzeum célja, hogy inspirálja és képessé tegye a Föld lakóit az emberiség történetének következő fejezeteinek pozitív alakítására. Lásd és építsd a jövőt – hangzik a projekt alammottója. A Jövő Múzeuma a kiállítás, az immerszív színház és a témaparkok elemeit ötvözve jeleníti meg a jövőről alkotott elképzeléseket, többek között olyan témákat dolgoznak fel, mint az erőforrás-fejlesztés a világűrben, az egészség, a természet kincsei és spiritualitás. Úgy tervezik, hogy az intézmény egyfajta ötletinkubátorként mindig a technikai újításokon dolgozó közösségeknek adjon otthont.

Ez nem egy átlagos múzeum, ahol kordonok mögötti tárlókban ősi emlékeket őriznek. Ez a jövő világába átvezető útvonal, amelyet „látnok” tervezők, művészek és filmesek alkottak. Minden emelet olyan, mint egy jövőbeli film.

Ezeket a témákat, tartalmakat a világ vezető termék-, média-, kiállítás- és élménytervezőiből álló csapat készítette.

A Jövő hősei szekció a múzeum gyermekek számára fenntartott tere. A kiállítás három fő élménye: a képzelet, a tervezés és az építés lehetőséget ad a gyerekeknek játékokra és tanulásra olyan tevékenységeken keresztül, amelyek ösztönzik a kommunikációt, az együttműködést és a kreativitást.

Egykoron az arab tudósok a matematika és más tudományok úttörő felfedezői voltak, az első ábécé is a Közel-Keleten született. Az alapítók elképzelése szerint ez a holisztikus szemléletben fogant múzeum a jelen embereinek azt sugallja, hogy tudást és inspirációt merítve a gyökerekből ismét a jövő formálásának zászlóvivőivé váljanak.

Házi Katalin

The Heroes of the Future section is the children’s area of the museum. The exhibition’s three main experiences: imagination, design and construction, give children the opportunity to play and learn through activities that encourage communication, collaboration and creativity.

Arab scientists were once pioneers in the discovery of mathematics and other sciences, and the first alphabet was born in the Middle East. The founders envision this museum, conceived with a holistic vision, as a way for the people of today to draw knowledge and inspiration from their roots and once again become the flag bearers of shaping the future.

Katalin Házi

Előcsarnok, A Jövő Múzeuma, Dubaj
The Lobby of the Museum of the Future, Dubaj

Museum of The Future
Honlap: www.museumofthefuture.ae/en

Rákóczi három születése

THE THREE BIRTHS OF RÁKÓCZI

A magyar reneszánsz gyöngyszemeként számon tartott borsi Rákóczi-kastélyban született 1676. március 27-én II. Rákóczi Ferenc magyar főnemes, erdélyi fejedelem. A Borsi Rákóczi Kastélyközpontban 1000 m²-en látható, „Rákóczi három születése” című interaktív kiállítás nem csupán az első magyar szabadsághősnek állít emléket, hanem bemutatja

Ferenc Rákóczi II, Hungarian nobleman and prince of Transylvania, was born on 27 March 1676 in the Rákóczi Castle in Bors, a jewel of the Hungarian Renaissance. The interactive exhibition “The Three Births of Rákóczi”, on display in the Rákóczi Castle Complex in Bors, covers an area of 1,000 m² and not only commemorates the first Hungarian hero of freedom, but also presents the era of Rákóczi, the 16th and 17th centuries. Visitors can learn about the operation of the family estates, the history of the construction and everyday life of the Bors Castle, the life of Ferenc Rákóczi II, the history of the fight for freedom fought by him and the various manifestations of the cult surrounding his name.

The award-winning exhibition, conceived by the creative team of the Moholy-Nagy University of Art and Design, with the involvement of numerous experts, presents the three births of Ferenc Rákóczi II, child, hero of freedom and legend, not only through information panels and objects, but also through modern, imaginative solutions to make the exhibition an unforgettable experience for all ages.

In addition to traditional exhibition techniques, visitors can experience the excitement of young Rákóczi's escape from prison in an escape room, and with the help of VR glasses they can also assist in the birth of Ferenc Rákóczi II. The 360° panoramic projector offers a unique experience for short film lovers.

In the picturesque surroundings, in the castle on the banks of the Bodrog River, there is an excellent hotel with 13 superior rooms named after the brigadier-generals of Ferenc Rákóczi II and three deluxe rooms named after the famous grand dame of

Rákóczi korát, a 16–17. századot is. A látogatók megismerkedhetnek a családi birtokok működésével, a borsi kastély építéstörténetével, mindennapjaival, II. Rákóczi Ferenc életével, az általa vívott szabadságharc történetével és a nevét övező kultusz különböző megnyilvánulásával.

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem kreatív csapata által megálmodott, számos szakértő bevonásával készült díjnyertes kiállítás II. Rákóczi Ferenc három születését – gyermek, szabadsághős és legenda – nem csupán információs paneleken, tárgyakon keresztül tárja elénk, hanem modern, ötletes megoldásokkal segíti, hogy a tárlat a legkisebektől kezdve minden korosztály számára felejthetetlen élményt jelentsen.

A hagyományos kiállítás technikák mellett látogatók egy szabadulószobában átélhetik az ifjú Rákóczi börtönből való szökésének izgalmait, a VR szemüvegek segítségével pedig II. Rákóczi Ferenc születésénél is segídezhetnek. A 360°-os körpanoráma-vetítő egyedi élményt nyújt a kisfilmek kedvelőinek.

A festői környezetben, a Bodrog partján álló kastélyban kitűnő szálloda működik, ahol II. Rákóczi Ferenc brigadérosairól elnevezett 13 superior szoba és három, a Rákóczi család nevezetes nagyszonyáról elnevezett deluxe szoba várja a vendégeket. Igazi különlegesség, hogy Zrínyi Ilona több mint 40 négyzetméteres szobájának lakói baldachinos ágyban tölthetik az éjszakát! A hotel étterme hagyományos magyar ételeket, a zempléni táj jellegnek megfelelő, ízletes fogásokat kínál.

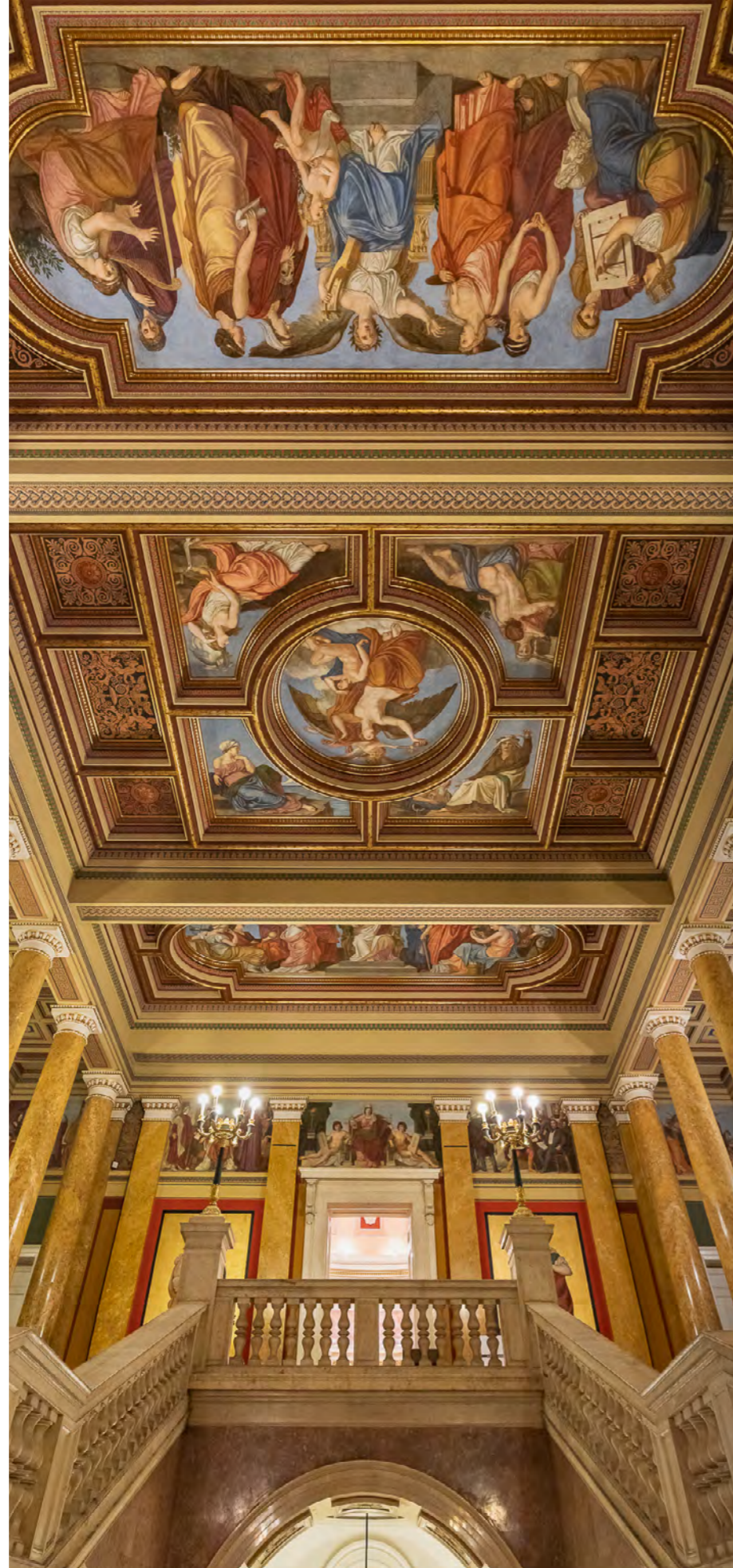
A Rákóczi-kastély Kelet-Szlovákiában, Borson, Sátoraljaújhelytől alig 5 kilométerre található, pontos címe: F. Rákocziho 102/32, 076 32 Borša. A kastélyról és szolgáltatásairól a www.borsikastely.eu weboldal nyújt részletes tájékoztatást.

Fotó: Rákóczi Múzeum
Photo: Rákóczi Museum

the Rákóczi family. A real treat is that the residents of Ilona Zrínyi's more than 40 square metre room can spend the night in a canopy bed. The hotel's restaurant offers traditional Hungarian cuisine and tasty dishes typical of the Zemplén region.

The Rákóczi Castle is located in Bors, in Eastern Slovakia, less than 5 km from Sátoraljaújhely; its exact address is: F. Rákocziho 102/32, 076 32 Borša. Detailed information about the castle and its services can be found at www.borsikastely.eu.

AZ ESZTERGOMI VÁRMÚZEUM ESZTERGOM CASTLE MUSEUM

Esztergomot nem csupán elhelyezkedése, a Duna közelsége teszi jelentőssé, hanem a helyszín történeti szellemisége is: itt született ugyanis I. (Szent) István magyar király, miután Géza fejedelem a Várhegyen alakította ki szálláshelyét. Esztergom ezután sem vesztette el központi szerepét, hiszen államalapító királyunk székhelyéül szolgált, majd az Árpád-házi királyok központja lett, valamint jelenleg is a hazai katolikus egyház egyik központja. Itt, a Várhegyen találjuk napjainkban a Magyar Nemzeti Múzeum egyik jelentős tagintézményét, az Esztergomi Vármúzeumot, mely számos olyan kincset őriz, melyeken nyomot hagyott a magyar történelem.

Esztergom is significant not only because of its location and proximity to the Danube, but also because of the historical spirit of the place: King (Saint) Stephen of Hungary was born here, after Prince Géza established his residence on the Castle Hill. Esztergom has not lost its central role since then, as it served as the seat of our founding king, became the centre of the kings of the Árpád dynasty, and is still one of the centres of the Catholic Church in Hungary. Here, on the Castle Hill, we find the Esztergom Castle Museum, a major member of the Hungarian National Museum, which preserves many treasures that have left their mark on Hungarian history.

A várat több ízben vették ostrom alá a történelem viharában: hol a török, hol a királyi hadsereg, hol pedig II. Rákóczi Ferenc kurucainak kezén volt.

A királyi palota romjainak feltárása 1934–1938 között zajlott Lepold Antal kanonok és Gerevich Tibor professzor irányításával, majd újabb feltárásokra és helyreállításra került sor az 1960-as években.

A Vármúzeumban az elmúlt években rekonstrukciós munkálatok zajlottak, melyeknek köszönhetően egyedülálló értékű történelmi terek váltak bemutathatóvá. Látogatásunk alkalmával megtekinthetjük többek között a 12–16. századi freskókkal díszített királyi kápolnát, a Szent István termet, a reneszánsz kori fürdő izzasztókamráját, a 13–18. századi edényeket és felszereléseket felvonultató konyhát, a börtönt vagy éppen az őrszobát.

Múzeumpedagógiai szolgáltatás:

A Vármúzeumban számos múzeumpedagógiai program közül választhatnak az érdeklődők, melyek tematikájukban a római kort, az Árpád-kort, a reneszánsz időszakát, vagy éppen a török kort idézik meg 90 percen a gyermekcsoportok számára. Fontos kiemelni azonban, hogy a jelenlegi helyzetre tekintettel ezeket felváltották az ifjúsági tárlatvezetések, melyekre óvodáskortól egészen a középiskolás korosztályig várják a diákokat. Az egyórás tárlatvezetés során megismerik a Várhegy és a vár történetét, valamennyi termet bejárhatják, és bepillantást nyerhetnek néhány középkori szokásba. Mindemellett a múzeum honlapján elérhetőek az ingyenesen letölthető múzeumpedagógiai lapok, melyek segítségével a gyerekek és diákok tovább bővíthetik ismereteiket, ezzel is kiegészítve és színesítve a történelem tanulását. A feladatlapok a kiállításban nyomtatott formában is megtalálhatóak és rendelkezésre állnak egyéni látogatók, illetve családok számára egyaránt.

Kalandtársznya:

A múzeum az egyedi kalandtársznya segítségével izgalmas játékokra invitálja a gyermekeket és családokat, akik játékos feladatokon keresztül fedezhetik fel a várat és a kiállítást. A tartsznya főleg kisgyermekes

The castle has been besieged several times in the storms of history: sometimes by the Turks, sometimes by the royal army, sometimes by the Kurucs of Ferenc Rákóczi II.

The excavation of the ruins of the royal palace was performed between 1934 and 1938 under the direction of Canon Antal Lepold and Professor Tibor Gerevich, and then further excavations and restoration took place in the 1960s.

In recent years, the Castle Museum has undergone reconstruction work, which has made it possible to present historical spaces of unique value. During your visit you can see the royal chapel decorated with 12th-16th century frescoes, the St Stephen's Hall, the Renaissance baths' sweating chamber, the kitchen with 13th-18th century pots and utensils, the prison and the guard room.

Museum education service:

The Castle Museum offers a wide range of educational museum programmes for children's groups, with themes from the Roman, Árpád, Renaissance and Turkish periods, in 90 minutes. It is important to note, however, that in the current context, these have been replaced by guided tours for young people, which are open to students from nursery school to secondary school. During the one-hour guided tour, they can learn about the history of Castle Hill and the castle, visit all the rooms and get an insight into some medieval customs. In addition, free downloadable museum educational sheets are available on the museum's website to help children and students further their knowledge, thus complementing and enriching their learning of history. They are also available in printed form in the exhibition and are available for individual visitors and families.

Adventure bag:

The museum invites children and families to play an exciting game with the unique adventure bag, which allows them to explore the castle and the exhibition through playful tasks. It is a fun activity for families

(7–12 éves korosztály) családok számára nyújthat örömteli kikapcsolódást, de akár játékos kedvű felnőttek is próbára tehetik magukat a kalandjátékban. A tartsznyában minden megtalálható, ami elengedhetetlen a kalandhoz, és a játék végén egy oklevéllel is jutalmazzák a kalandorokat. Rendhagyó programot kínál ez a Dunakanyarban kiránduló családok számára, így a múzeumi látogatás a fiatalabbak számára is élménnyé válhat. A játék bérlésére a múzeum jegypénztárában van lehetőség.

Az MNM Esztergomi Vármúzeuma – akárcsak a korábbi években – idén is bekapcsolódik az országos kezdeményezésekbe, úgymint a Közösségek hete, a Nemzeti Emlékhelyek Napjai, a Múzeumok Éjszakája vagy a Kulturális Örökség Napjai. Ezekre a rendezvényekre – ahogy az elmúlt években – idén is készülnek a múzeum munkatársai, így érdemes figyelni online felületeiket. A közelgő Közösségek hetén helyi egyesületekkel és civil szervezetekkel együttműködésben várhatóak színes programok a várban.

Királyi kápolna XIII-XVI. századi freskókkal és faragványokkal
The Royal Chapel with 13th-16th century frescoes and carvings

Nyitvatartás:

november 1. – március 31. 10:00–16:00
április 1. – október 31. 10:00–18:00
hétfőnként zárva

Opening hours:

1 November - 31 March 10:00–16:00
1 April - 31 October 10:00–18:00
closed on Mondays

www.varmegom.hu

facebook.com/varmuzeum

instagram.com/esztergomi_varmuzeum/

with young children (7-12 years), but also for playful adults who can challenge themselves at adventure games. Everything you need for the adventure is inside the bag, and at the end of the game, the adventurers are rewarded with a certificate. It's an unusual activity for families on a trip in the Danube Bend, making a visit to the museum a fun experience for younger children. The game can be hired at the museum ticket office.

As in previous years, the Esztergom Castle Museum of the Hungarian National Museum is involved in national initiatives such as the Communities Week, the Days of National Monuments, the Night of Museums and the Cultural Heritage Days. As in previous years, museum staff are preparing for these events, so keep an eye on their online platforms. During the forthcoming Communities Week, you can look forward to a colourful programme of events in the castle in cooperation with local associations and NGOs.

MNM MÁLENKIJ ROBOT EMLÉKHELY
HNM MALENKIJ ROBOT MEMORIAL
BUDAPEST

Az emlékhely 2022-ben megújult állandó kiállítással várja az érdeklődőket. A kiállítás kizárólag vezetéssel, előre egyeztetett időpontban látogatható!

—
 In 2022, the memorial is welcoming visitors to its new permanent exhibition.

The exhibition can only be visited with a guide, by appointment.
www.malenkij.hu

MNM PALÓC MÚZEUM
HNM PALÓC MUSEUM
BALASSAGYARMAT

A múzeumnak meghatározó szerepe van a régió kultúrájának feltárásában, megőrzésében, tudományos feldolgozásában, és e tárgyi és szellemi örökségnek kiállítások formájában való nyilvánosság elé tárásában.

Nyitva tartás:
 Kedd-szombat: 9:00-16:00

—
 The museum plays a key role in the exploration, preservation and scientific processing of the region's culture and in the presentation of this material and intellectual heritage in the form of exhibitions.

Opening hours:
 Tuesday to Saturday: 9:00-16:00
www.palocmuzeum.hu

MNM KUBINYI FERENC MÚZEUM
HNM FERENC KUBINYI MUSEUM
SZÉCSÉNY

A szécsényi Forgách-Lipthay-kastélyban található múzeum az országban számon tartott történelmi emlékhelyek egyike, mely időről időre érdekes programokkal készül az érdeklődők számára.

Nyitvatartás:
 Kedd-vasárnap: 10:00-16:00

—
 The museum in the Forgách-Lipthay Palace in Szécsény is one of the country's most renowned historical sites, which from time to time offers interesting programmes for visitors.

Opening hours:
 Tuesday-Sunday: 10:00-16:00
www.kubinyimuzeum.hu

BABITS MIHÁLY EMLÉKHÁZ
MIHÁLY BABITS MEMORIAL HOUSE
ESZTERGOM

Április 1-től ismét várja a látogatókat az Emlékház.

2022. augusztus 26-án Babits pikniket rendez, melyre minden érdeklődőt vár.

Nyitva tartás:
 Csütörtök-vasárnap: 10:00-18:00

—
 Starting from April 1, the Memorial House will be open for visitors again.

On August 26, 2022, it will host a Babits picnic which is open to all visitors.

Opening hours:
 Thursday to Sunday: 10:00-18:00

MNM VILLA ROMANA BALÁCA
RÓMAI KORI VILLAGAZDASÁG ÉS ROMKERT
HNM VILLA ROMANA BALÁCA
ROMAN VILLA AND GARDEN OF RUINS

NEMESVÁMOS, BALÁCAPUSZTA

Magyarország legnagyobb látogatható római kori villagazdasága április 1. és október 31. között várja az érdeklődőket.

Nyitvatartás:
 Kedd-péntek: 9:00-18:00
 Szombat-vasárnap: 10:00-19:00

—
 The largest Roman villa farm in Hungary open to visitors from 1 April to 31 October.

Opening hours:
 Tuesday to Friday: 9:00-18:00
 Saturday-Sunday: 10:00-19:00

www.mnm.hu/hu/tagintezmeny/balaca

MNM VÉRTESSZŐLŐSI KIÁLLÍTÓHELY
HNM VÉRTESSZŐLŐS
ARCHAEOLOGICAL PARK
VÉRTESSZŐLŐS

A Magyar Nemzeti Múzeum szabadtéri kiállítóhelye a különleges régészeti, embertani és őslénytani maradványokat, azok képződési környezetét mutatja be.

Nyitvatartás:
 Hétfő: Zárva
 Kedd-péntek: 10:00-15:00
 Szombat-vasárnap: 10:00-18:00

—
 The open-air exhibition site of the Hungarian National Museum presents the unique archaeological, anthropological and paleontological remains and their formation environment.

Opening hours: Monday: Closed
 Tuesday to Friday: 10:00-15:00
 Saturday-Sunday: 10:00-18:00

MNM BALASSA BÁLINT MÚZEUM
HNM BÁLINT BALASSA MUSEUM
ESZTERGOM

Március 24-én régészeti időszi kiállítás nyílik a múzeumban

Nyitvatartás:
 Hétfő-szerda: Zárva
 Csütörtök-vasárnap: 10:00-16:00

—
 An archaeological temporary exhibition will open at the museum

Opening hours:
 Monday-Wednesday: Closed
 Thursday-Sunday: 10:00-16:00

www.balassamuzeum.hu

MNM MÁTYÁS KIRÁLY MÚZEUM
HNM KING MATTHIAS MUSEUM
VISEGRÁD

A múzeum fő feladata Visegrád régészeti és történelmi emlékeinek feltárása, gyűjtése, gondozása és bemutatása.

Nyitvatartás:
 Hétfő: Zárva
 Kedd-vasárnap: 9:00-17:00

—
 The main task of the museum is the excavation, collection, care and presentation of the archaeological and historical monuments of Visegrad.

Opening hours:
 Monday: Closed
 Tuesday-Sunday: 9:00-17:00
www.visegradmuzeum.hu

MNM VAY ÁDÁM MUZEÁLIS GYŰJTEMÉNY
HNM ÁDÁM VAY MUSEUM COLLECTION

VAJA

Nyitvatartás:
 Hétfő-péntek: 8:00-16:00
 Szombat-vasárnap: Zárva

—
 Opening hours:
 Monday-Friday: 8:00-16:00
 Saturday-Sunday: Closed

www.vajavar.hu

MNM RÁKÓCZI MÚZEUM
HNM RÁKÓCZI MUSEUM
SÁROSPATAK

Március 11-én új időszi kiállítás nyílt a sárospataki múzeumban Felső-Magyarország tájképei címmel.

Nyitvatartás:
 Hétfő: Zárva
 Kedd-vasárnap: 10:00-18:00

—
 A new temporary exhibition entitled Landscapes of Upper Hungary was opened at the museum in Sárospatak on 11 March.

Opening hours:
 Tuesday to Friday: 9:00-18:00
 Saturday-Sunday: 10:00-19:00

www.rakoczimuzeum.hu

PILISSZENTLÉLEKI SZLOVÁK TÁJHÁZ
PILISSZENTLÉLEK SLOVAK COUNTRY HOUSE

ESZTERGOM, PILISSZENTLÉLEK

A tájház a MNM Balassa Bálint Múzeuma részeként működik. Pilisszentlélek gazdag történelmi múltját és helytörténelmi emléktárgyait mutatja be a látogatóknak.

Nyitvatartás (időszakosan, május 1. és szeptember 30. között):
 Szombat: 10:00-16:00
 Vasárnap: 10:00-16:00

—
 The country house is part of the Balassa Bálint Museum of the HNM. It presents the rich historical past of Pilisszentlélek and local historical artefacts.

Opening hours (periodically, from 1 May to 30 September):
 Saturday: 10:00-16:00
 Sunday: 10:00-16:00

MNM SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM
HNM SEMMELWEIS MUSEUM OF MEDICAL HISTORY

BUDAPEST

A SOM-ban idén márciusban új, a tbc történetével foglalkozó időszi kiállítás nyílt.

Nyitvatartás:
 Kedd-vasárnap: 10:00-18:00

—
 A new periodical exhibition on the history of tuberculosis opened in SOM in March this year.

Opening hours:
 Tuesday-Sunday: 10:00-18:00

www.semmelweismuseum.hu

MNM BÁTHORI ISTVÁN MÚZEUM
HNM ISTVÁN BÁTHORI MUSEUM
NYÍRBÁTOR

A történelmi kisváros Nyírbátor a magyar középkor gazdag örökségével fogadja az ide látogatókat.

Nyitvatartás:
 Hétfő: Zárva
 Kedd-vasárnap: 10:00-18:00

—
 The historic small town of Nyírbátor welcomes visitors with a rich heritage from the Hungarian Middle Ages.

Opening hours:
 Monday: Closed
 Tuesday-Sunday: 10:00-18:00

www.bathorimuzeum.hu

MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM

Programok és kiállítások

MNM'S PROGRAMS AND
EXHIBITIONS

MNM programok Budapesten

MNM PROGRAMS IN BUDAPEST

Óvodásoknak és iskolásoknak

• MESÉK OVISOKNAK

Élmény a legkisebbeknek: időutazó múzeumi mesékkal várjuk az óvodásokat. Ismerjük meg együtt a magyar történelmet a mesék világán keresztül.

AJÁNLOTT: 5 ÉVES KORTÓL | IDŐPONT ELŐZETES EGYEZTETÉS SZERINT.

TALES FOR TODDLERS

An experience for the little ones: time-traveling museum stories for kindergartners. Let's learn about Hungarian history together through the world of fairy tales.

RECOMMENDED: FROM THE AGE OF 5 DATE BY PRIOR ARRANGEMENT.

• ÉLMÉNY A TÖRTÉNELEM! FOGLALKOZÁSOK DIÁKOKNAK

Legyen a történelemtanulás élmény az egész osztálynak! Interaktív, tárgyközpontú és egyéni igényekhez igazodó diák-tárlatvezetésre és múzeumi órára várjuk az iskolás csoportokat. A teljes kínálatot keresd a Múzeum honlapján!

AJÁNLOTT: 1. OSZTÁLYTÓL | IDŐPONT ELŐZETES EGYEZTETÉS SZERINT.

HISTORY IS AN EXPERIENCE! ACTIVITIES FOR STUDENTS

Make learning history fun for the whole class!

We welcome school groups for an interactive, object-oriented and personalised guided tour of the museum and a museum lesson. Find the full offer on the Museum website!

RECOMMENDED: GRADES 1 AND UP • DATE BY PRIOR ARRANGEMENT.

• MÚZEUM OTTHONRA IS! (ONLINE)

Miről mesélhet egy tarsolylemez? Miről tanúskodhat egy kokárda? Barangold be otthonról a virtuális kiállításokat és a magyar történelmet a honfoglalástól egészen a rendszerváltásig, és teszteld tudásod a túra során.

AJÁNLOTT: 7. ÉVFOLYAMTÓL

HONLAP: WWW.MNM.HU - BÁRMIKOR ELÉRHETŐ

MUSEUM FOR HOME TOO! (ONLINE)

What can a bag plate tell you about? What can a cockade tell you? Explore the virtual exhibitions and Hungarian history from the conquest to the change of regime from your home and test your knowledge during the tour.

RECOMMENDED: GRADE 7 AND UP

WEBSITE: WWW.MNM.HU - AVAILABLE ANYTIME

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ ÉS JELENTKEZÉS:

muzeumpedagogia@mnmm.hu
+36 30 451 0954;
tarlatv@mnmm.hu;
+36 30 451 0954;
+36 30 449 58 29

FOR FURTHER INFORMATION AND REGISTRATION:

muzeumpedagogia@mnmm.hu
+36 30 451 0954;
tarlatv@mnmm.hu;
+36 30 451 0954;
+36 30 449 58 29

Családoknak

• CSALÁDI KALANDZSÁK A MÚZEUMBAN

Egy titkokkal teli hátizsák, amit nem kell letenni a ruhatárban!
Fedezd fel a családdal közösen a Kárpát-medence kincseit,
töltsetek el egy izgalmas délutánt a Nemzeti Múzeumban!

**AJÁNLOTT: 5-13 ÉVESEKNEK. ÖNÁLLÓ TÚRALEHETŐSÉG
A CSALÁDNAK, ELŐZETES FOGLALÁS NÉLKÜL.**

FAMILY EXPLORING BACKPACKS IN THE MUSEUM

A backpack full of secrets that you don't have to leave in the cloakroom!
Discover the treasures of the Carpathian Basin with the family and
spend an exciting afternoon at the National Museum!

RECOMMENDED: FOR 5-13 YEARS OLD.

SELF-GUIDED TOURS FOR THE FAMILY, WITHOUT PRIOR BOOKING.

• SZÜLETÉSNAP A MÚZEUMBAN

Ünnepelj egy különleges helyen! Kincsekkel, szórakozással és
egy élményekkel teli játékos foglalkozással várunk születésnapj programunkra!

AJÁNLOTT: 5-12 ÉVESEKNEK. I HÉTVEGI IDŐPONTOK ELŐZETES EGYEZTETÉS UTÁN.

BIRTHDAYS AT THE MUSEUM

Celebrate in a special place! Treasures, fun and a playful activity full of
experiences await you on our birthday programme!

RECOMMENDED: FOR 5-12 YEARS OLD. I WEEKEND DATES BY PRIOR ARRANGEMENT.

• ÉJFÉLI KALANDOK: PIZSIPARTI

Egy rejtélyekkel teli éjszaka a múzeumban?
A Nemzeti Múzeumban ez is lehetséges!
Keress az új időpontokat a Múzeum honlapján!

AJÁNLOTT: 7-13 ÉVESEKNEK.

**GYEREKCSOPORTOK, OSZTÁLYOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK (MINIMUM 25 FŐ).
INFORMÁCIÓK A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM FŐOLDALÁN.**

MIDNIGHT ADVENTURES: SLEEPOVER PARTY

A night full of mystery in the museum? It's possible at the National Museum!
Check the Museum website for new dates!

**RECOMMENDED: FOR 7-13 YEARS OLD. CHILDREN'S GROUPS AND
CLASSES ARE WELCOME (MINIMUM 25 PEOPLE).**

INFORMATION ON THE MAIN PAGE OF THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM

• AJÁNLATUNK A NYÁRRÁ: NYÁRI TÁBOR A MÚZEUMBAN

Nyári táborunkba várunk minden történelem iránt érdeklődő kicsit és nagyot.
Játsszunk együtt történelmet!

AJÁNLOTT: 8 ÉVES KORTÓL. RÉSZLETEK HAMAROSAN.

OUR OFFER FOR THE SUMMER: SUMMER CAMP AT THE MUSEUM

We welcome all history lovers, young and old, to our summer camp.

LET'S PLAY HISTORY TOGETHER! RECOMMENDED: FROM THE AGE OF 8

Details coming soon..

• JÖJJÖN EL A BARÁTAIVAL!

Személyre szabott túrlatvezetések az állandó és időszakos kiállításokban mindenkinek!
ELŐZETES IDŐPONTEGYEZTETÉS SZÜKSÉGES.

COME WITH YOUR FRIENDS!

Personalised guided tours of the permanent and temporary exhibitions for everyone!

ADVANCE APPOINTMENT REQUIRED.

• A MÚZEUMKERT TITKAI

A Múzeumkert már két évszázada a pesti belváros üdítő ékköve:
kedvelt találkozóhely és pezsgő gyermekparadicsom.

De milyen titkokat susognak a fák? Fedezze fel sétánkon a Múzeumkert rejtett zugait!

IDŐPONTEGYEZTETÉS SZÜKSÉGES A FOGLALÁSHOZ.

SECRETS OF THE MUSEUM GARDEN

For two centuries, the Museum Garden has been a refreshing jewel of downtown Pest:
a popular meeting place and a lively children's paradise. But what secrets do the trees whisper?
Discover the hidden corners of the Museum Garden on our walk!

BOOKING BY APPOINTMENT REQUIRED.

• HAB A TORTÁN... ÉLŐ MÚZEUM – EGY KÜLÖNLEGES ÉLMÉNY

Egy program, ahol életre kel a történelem – megmozdulnak a tárgyak és megszólalnak a régmúlt emberei.

KERESSE A MEGHIRDETETT ALKALMAKAT A MÚZEUM HONLAPJÁN, VAGY KÉRJEN EGYÉNI IDŐPONTOT!

AJÁNLOTT: KÖZÉPISKOLÁSOKNAK, FELNŐTTEKNEK.

THE ICING ON THE CAKE... LIVING MUSEUM - A UNIQUE EXPERIENCE

A programme where history comes alive - objects move and people from the past speak.

LOOK FOR ADVERTISED SESSIONS ON THE MUSEUM WEBSITE OR MAKE AN INDIVIDUAL APPOINTMENT!

RECOMMENDED FOR: SECONDARY SCHOOL STUDENTS, ADULTS.

• MERT JÁTÉK...

Játék a Múzeumban, nem csak gyerekeknek!

A kiállításokra épülő, izgalommal teli stratégiai társasjátékokkal várunk mindenkit.

AJÁNLOTT: ISKOLÁS CSOPORTOKNAK, CSALÁDOKNAK, BARÁTI TÁRSASÁGOKNAK.

ELŐZETESEN EGYEZTESSEN IDŐPONTOT MUNKATÁRSAINKKAL.

AS PLAY...

Play at the Museum, not just for kids!

We invite you to join us for exciting strategy board games based on the exhibitions.

RECOMMENDED FOR: SCHOOL GROUPS, FAMILIES, GROUPS OF FRIENDS.

MAKE AN APPOINTMENT WITH OUR STAFF IN ADVANCE.

• JUST FOR YOU...

Egyéni igényekhez illeszkedő, exkluzív túrlatvezetéseket kínálunk, akár zárt ajtók mögött is!
Ismerje meg közelebbről a nemzet legféltettebb kincseit! Élmény-ajándék csak Önnek!

A PROGRAMOKAT ELŐZETES FOGLALÁS UTÁN ÁLLÍTJUK ÖSSZE. HÍVJA A MÚZEUMOT!

JUST FOR YOU...

We offer exclusive guided tours tailored to individual needs, even behind closed doors!

Take a closer look at the nation's most precious treasures! A gift experience just for you!

PROGRAMMES ARE ARRANGED BY PRIOR RESERVATION. CALL THE MUSEUM!

Megérkezett a műkincs- világválogatott

Louvre, d'Orsay, Picasso Múzeum és
még sok minden más az MNM digitális kiállítóhelyén

THE WORLD SELECTION OF ART TREASURES HAS ARRIVED

LOUVRE, D'ORSAY, PICASSO MUSEUM AND MUCH MORE
IN THE NATIONAL MUSEUM'S DIGITAL EXHIBITION SPACE

Akik szerint a digitális tárlatlátogatás nem az igazi, azok még nem látták a Micro-Folie mobilműzeumot. Ennek a nagyszerű francia kezdeményezésnek a létrehozásában olyan intézmények vettek részt, mint a Louvre, a párizsi Pompidou Központ vagy a Picasso Múzeum. Sok ezer csodálatos műtárgyról nagy felbontású, digitalizált fényképeket, 3D fotókat és videofelvételeket töltöttek fel a digitális múzeumba, és ezeket bárki megnézheti, aki ellátogat a Micro-Folie-ba.

For those who think that visiting digital exhibitions is not the real thing, they haven't seen the Micro-Folie mobile museum. Institutions such as the Louvre, the Pompidou Centre in Paris and the Picasso Museum have all been involved in the creation of this great French initiative. High-resolution digitised photographs, 3D photos and video recordings of thousands of amazing artefacts have been uploaded to the digital museum and can be viewed by anyone who visits Micro-Folie.

Fotó/Photo: mnm.hu

Fotó/Photo: Daniel Rapaich

Fotó/Photo: Arnaud Robin

Képzeljünk el egy óriási kivetítőt és húsz ülést, melyekhez egy-egy tablet is tartozik. A tetszés szerint nagyítható képeken olyan részletek is megfigyelhetők, melyek egyébként könnyen rejtve maradnának. A hihetetlenül gazdag anyagból nagyon sokféle virtuális kiállítást lehet rendezni. Ráadásul könnyű alkalmazkodni a közönség érdeklődéséhez, igényeihez. Mindegy, hogy óvodások, francia szakos egyetemisták vagy a történelem iránt érdeklődő felnőttek ülnek be a Micro-Folie-ba, ez a virtuális múzeum mindenki számára tud új és izgalmas anyagot mutatni.

A Micro-Folie digitális anyaga mára a világ sok-sok múzeumának különlegességeivel gazdagodott. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményéből is látható benne 23 tárgy, egyebek mellett a szkíta arany-szarvas, Liszt Ferenc portréja és a Sztálin-szobor keze. **A mobilműzeum a tervek szerint 2022 májusa és szeptembere között látogatható Budapesten az Akvárium Klub előtt.**

Imagine a giant projector and twenty seats, each with a tablet. The images can be enlarged at will to reveal details that would otherwise be easily hidden. The incredibly rich material can be used to create a wide variety of virtual exhibitions. And it is easy to adapt to the interests and needs of the audience. Whether you are a kindergartner, a French student or an adult with an interest in history, Micro-Folie is a virtual museum that can offer new and exciting material for everyone.

Micro-Folie's digital material is now enriched by the curiosities of many museums around the world. It also includes 23 objects from the collection of the Hungarian National Museum, including the Scythian Golden Stag, a portrait of Franz Liszt and the hand of the Stalin statue. The mobile museum is scheduled to be open to the public between May and September 2022 in front of the Akvárium Club in Budapest.

Fotó/Photo: Nicolas Krief

SISI

KESZTYŰJÉTŐL

fotó: mnm.hu

MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM

SZTÁLIN

FÜLÉIG

ÚJ IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS

MNM PROGRAMOK ÉS KIÁLLÍTÁSOK | MNM'S PROGRAM AND EXHIBITION

Az MNM időszak kiállítása

... EXHIBITIONS AT THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM

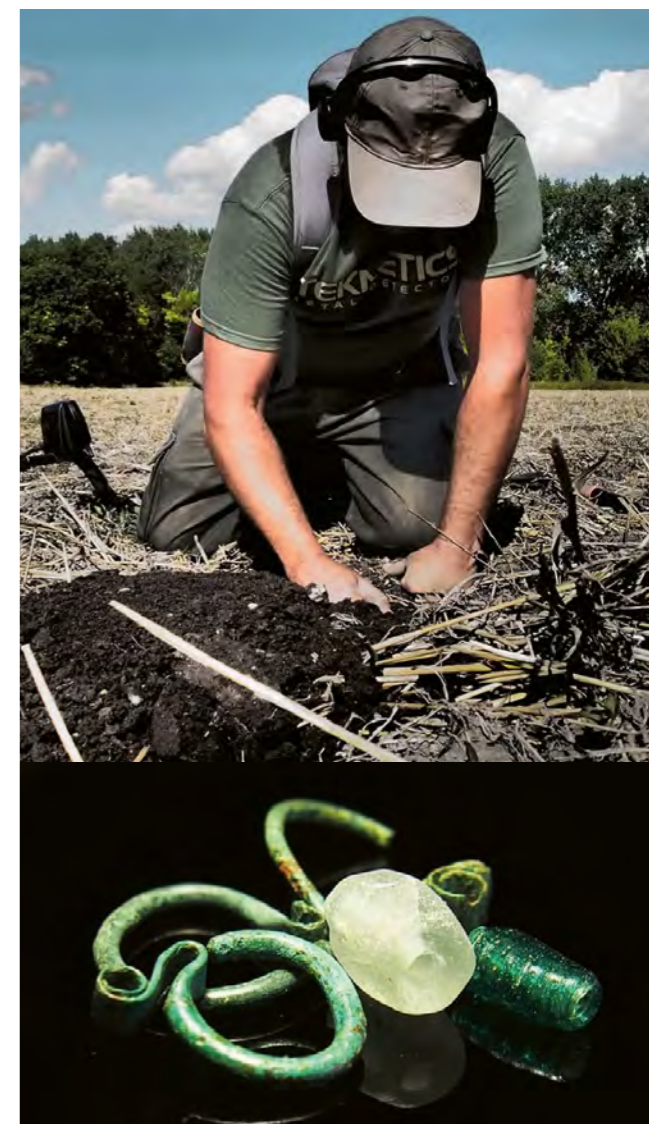
KINCSET ÉRŐ KÖZÖSSÉG | TREASURED COMMUNITY

Hun kori aranyelet, honfoglalás kori sír, tallérok, aranyforintok, áldozati tárgyak, germán ékszerkészlet – és még sok-sok érdekesség látható a március 10-én nyíló Kincset érő közösség – A Magyar Magyar Nemzeti Múzeum Közösségi Régészeti Programjának eredményei című kiállításon. A több mint 500 tárgyat bemutató kiállítás főhajtás a nagyszerű munkát végző régészeti önkéntesek előtt. A kiállításhoz kapcsolódva számos interaktív foglalkozás várja a látogatókat, a pénzveréstől a gyermek ásatásig.

Megtekinthető
a Magyar Nemzeti Múzeum
Pulszky termében
2022. 03. 10-től 2022. 09. 04-ig.

A Hun gold artefact, a grave from the Age of Conquest, thalers, gold forints, sacrificial objects, a set of Germanic jewellery - and much more will be on display at the exhibition entitled Treasured Community - The Results of the Hungarian National Museum's Community Archaeology Programme, opening on 10 March. With over 500 objects on display, the exhibition is a tribute to the great work of archaeological volunteers. The exhibition is accompanied by a series of interactive activities, from coin minting to children's digs.

It will be on display in the Pulszky Hall
of the Hungarian National Museum
from 10.03.2022 to 04.09.2022.

Fotó/Photo: mnm.hu

SEUSO

A SEUSO-KINCS

THE SEUSO TREASURE

A Seuso-kincs tizennégy jelenleg ismert ezüstedénye
The fourteen currently known silverware of Seuso

A Seuso-kincs a római császárkor késői szakaszából, a 4–5. századból származó csodás kincslelet. A kincsre egy fiatalember a Balaton közelében fekvő Kőszárhegy kőbányájában bukkant rá az 1970-es évek közepén. Saját hasznára próbálta értékesíteni a tárgyakat, és ez végzetessé vált számára. A később Magyarországról ki-csempészett kincslelet történetét a tárgyak előkerülése után emberi tragédiák, gyilkosságok, bűn és nyereszkesedés kísérte.

A magyar állam végül egy több éven át tartó sikeres tárgyalássorozat eredményeképpen visszaszerezte a kincs jelenleg ismert tizenöt darabját. A nagyközönség elől sokáig elzárt, szemet gyönyörködtető ezüstedényeket a Magyar Nemzeti Múzeum „A Seuso-kincs – Pannonia fénye” című állandó kiállításán 2019 óta bárki megcsodálhatja.

A kincs ezüstitárgyai egy ünnepi lakoma- és fürdőkészlet jellegzetes tartozékai. A ma ismert együttes tizennégy hivalkodóan nagyméretű és díszítésű ezüstedényből, valamint egy rézüstből áll, amelyben az ezüstöt elrejtették. A teljes edénykészlet azonban ennél sokkal nagyobb lehetett, hiányzó darabjai máig lappanganak. A kincslelet nevét az egyik tál verses feliratán megnevezett tulajdonosáról, Seusóról kapta, aki a késő római kori Pannonia egyik gazdag és befolyásos földbirtokosa lehetett. A Római Birodalom vagyonos és művelt elitjének tagjai magas művészi igényekkel készült luxuscikkek megrendelői voltak. Luxustárgyaknak tekintették az ezüstedényeket is, amelyek a vendégek elkápráztatásán túl a vendéglátó személyiségének, műveltségének és hatalmának a bemutatására szolgáltak. Ezt az üzenetet hordozza a Seuso-kincs is, amely a késő ókor legjelentősebb fennmaradt ezüst kincslelete. Pompás ezüstedényei híven tükrözik a késő császárkori Pannonia elitjének fényűző életmódját, a pazar villák, vadászatok és lakomák világát.

Mráv Zsolt

The Seuso Treasure is a wonderful find from the late Roman imperial period, from the 4th to 5th centuries. The treasure was discovered by a young man in the quarry of Kőszárhegy near Lake Balaton in the mid-1970s. He tried to sell the objects for his own profit, and with this he his fate. After the discovery of the treasure, which was later smuggled out of Hungary, its story was marred by human tragedies, murders, crime and profiteering.

The Hungarian state eventually recovered the fifteen known items of the treasure after a series of successful negotiations lasting several years. The eye-catching silver vessels, long hidden from the public, have been on display at the Hungarian National Museum's permanent exhibition 'The Seuso Treasure - The Splendour of Pannonia' since 2019.

The silver objects of the treasure are typical accessories of a festive feast and bath set. The assemblage, as we know it today, consists of fourteen silver vessels of ostentatious size and decoration, and a copper cauldron in which the silverware was concealed. However, the complete set of vessels may have been much larger, and its missing pieces have still not been found. The find is named after the owner of one of the bowls, Seuso, who was named on a poetic inscription on the bowl and who must have been a wealthy and influential landowner in late Roman Pannonia. Members of the wealthy and educated elite of the Roman Empire commissioned luxury goods made to high artistic standards. Silver vessels were also considered luxury items, which served not only to dazzle guests but also to show off the personality, education and power of the host. This is the message conveyed by the Seuso Treasure, the most important surviving hoard of silver from late antiquity. Its magnificent silver vessels are an accurate reflection of the opulent lifestyle of the elite of late imperial Pannonia, a world of lavish villas, hunts and feasts.

Zsolt Mráv

A Magyar Nemzeti Múzeum kiadványairól

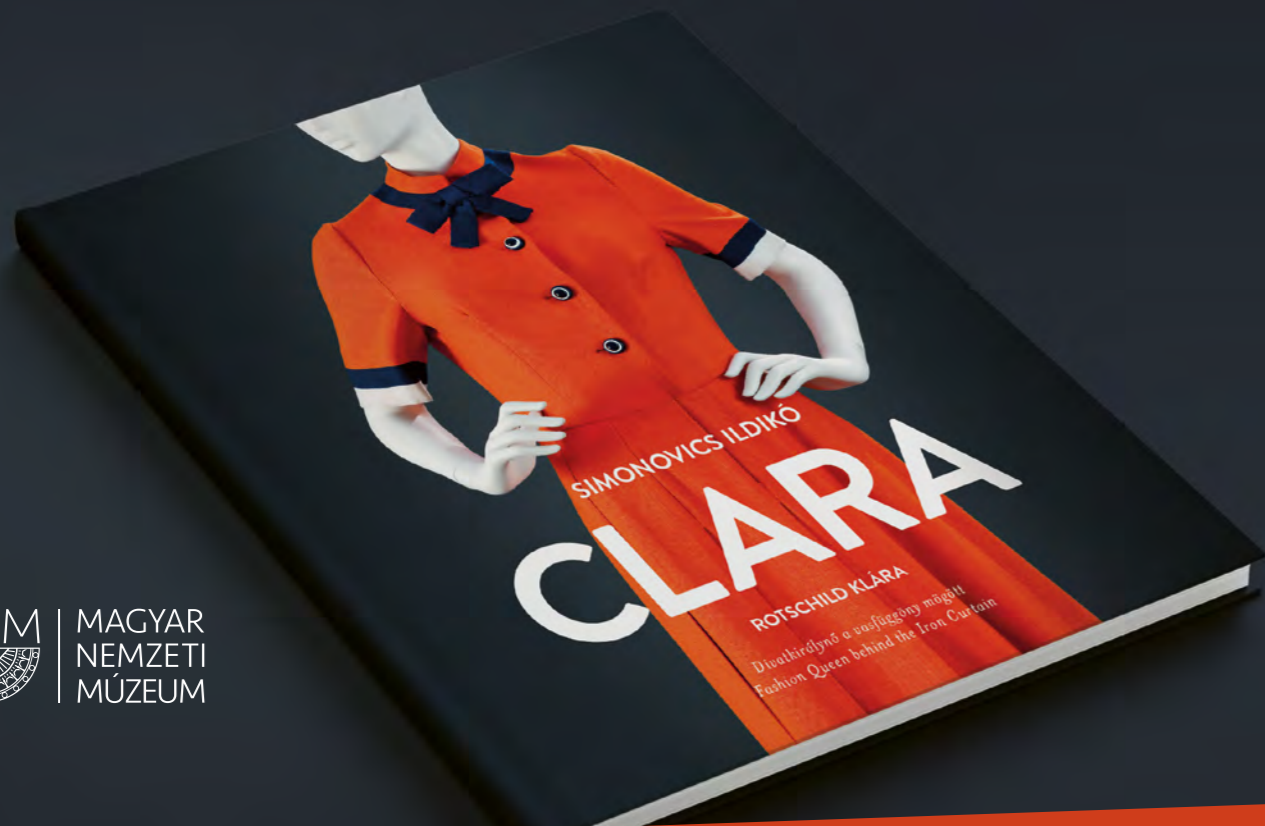
ABOUT THE PUBLICATIONS OF
THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM

A Magyar Nemzeti Múzeum kiadványai a múzeum gyűjteményeinek gazdagságáról és az intézményben folyó tudományos kutatásokról, illetve az intézmény által vezetett régészeti feltárásokról adnak számot. Az érdeklődők általában a múzeum kiállításain keresztül szembesülhetnek a múzeum gyűjteményeinek és e gyűjtemények sokféle kapcsolódásainak gazdagságával, de a Magyar Nemzeti Múzeum fontosnak tartja, hogy az általa gondozott kulturális örökség és tudományos eredményei széles körben hozzáférhetővé váljanak. Hisszük, hogy nemzeti történelmünk múzeumban őrzött emlékei inspirációt nyújtanak kutatóknak, hagyományőröknek, műgyűjtőknek, művészeknek – és bárkinek, aki érdeklődik a múlt eseményei iránt.

Könyves kínálatunk ennek megfelelően a gyűjteményi és a kiállítási katalógusoktól a szakmai kiadványokon, történeti és régészeti monográfiákon és tanulmányköteteken keresztül az ismeretterjesztő kiadványokig terjed. Több évtizedes múltra visszatekintő periodikáink és könyvsorozataink mellett kiállításainkra reprezentatív, az adott témát részletesen feldolgozó katalógusokkal készülünk. A Kárpát-medence és Magyarország történetének meghatározó korszakairól gazdagon illusztrált ismeretterjesztő kiadványokat publikálunk. A Magyar Nemzeti Múzeum által kezdeményezett, szervezett vagy különböző együttműködések keretében végzett kutatásokról, konferenciákról adnak számot a tudományos közönségnek szánt köteteink.

The publications of the Hungarian National Museum reflect the richness of the museum's collections and the scientific research and archaeological excavations conducted by the institution. While it is usually through the museum's exhibitions that the public is exposed to the richness of the museum's collections and the many connections between these collections, the Hungarian National Museum considers it important that the cultural heritage and scientific results it cares for are made widely accessible. We believe that the relics of our national history preserved in museums are an inspiration to researchers, traditionalists, art collectors, artists, and anyone interested in the events of the past.

Our book range accordingly ranges from collections and exhibition catalogs to professional publications, historical and archaeological monographs and studies, and educational publications. In addition to our decades-old periodicals and book series, we also produce representative catalogues for our exhibitions, covering the given subject in detail. We also publish richly illustrated educational publications on key periods in the history of the Carpathian Basin and Hungary. Our publications for the scientific public report on research and conferences initiated, organised or performed by the Hungarian National Museum or in the framework of various collaborations.

Magyar Nemzeti Múzeum | Hungarian National Museum • 2020

SIMONOVICS ILDIKÓ

CLARA

ROTSCHILD KLÁRA

*Divatkirálynő a vasfüggöny mögött
Fashion Queen behind the Iron Curtain*

ÁR/PRICE: 4999 Ft/HUF

Rotschild Klára valaha magánkézben működő állami szalonja sajátosan üde színfoltja volt a szocialista rezsim divatpalettájának. Csillogó kis üzlet, mely a párizsi divatházak fényét hozta el a szürke budapesti hétköznapiakba az ötvenes évek derekától. Az „egyenlők” a kirakatát nézték, a „még egyenlőbbek” vásároltak benne. A korabeli vezetők egyhavi fizetésébe kerülő ruhák, amelyeket nemcsak forintért, hanem valutáért is árultak, kemény fricskát jelentettek a szocialista propaganda egyenlőséget hirdető szólamaiknak. A katalógus bemutatja a varrónőből lett divatdiktátor életét és gazdag válogatást nyújt egykori szalonjának ruhakölteményeiből.

Klára Rotschild's once privately owned state salon was a particular highlight of the socialist regime's fashion palette. A glittering little shop that brought the glamour of the Parisian fashion houses to the grey everyday life of Budapest from the mid-1950s. Those who were 'equals' looked at the shop window, those who were 'more equal' shopped there. The clothes, which cost a month's salary for the leaders of the day and were sold not only for forints but also for foreign currency, were a harsh rebuke to the equality slogans of socialist propaganda. The catalogue presents the life of the seamstress-turned-fashion trendsetter and a rich selection of the clothes from her former salon.

Orgona Angelika: Az amerikai grófné.
Szápáryak és Széchenyiek emlékei

Angelika Orgona: The American Countess.
Memories of the Szápáry and Széchenyi Families

A kötet elsőként mutatja be a Magyar Nemzeti Múzeumba került Szápáry-Széchenyi családi emléknagyot. A kiemelkedő történeti-művészettörténeti értékű, 18–20. századi, többek között festményeket, fényképalbumokat és egy unikális dokumentumgyűjteményt is magában foglaló családi hagyatéka New York melletti Pound Ridge-ből, a család egykori otthonából került Budapestre, ahol feldolgozását a múzeum muzeológusa, Orgona Angelika végezte el. A kutatásairól számot adó, több mint másfél száz gyönyörű fotóval illusztrált könyvben a magyar arisztokrácia különleges története rajzolódik ki, a szövevényes családtörténet szereplői között huszártisztek és vállalkozók, különcök és embermentők egyaránt előfordulnak, de közülük is kiemelkedik a borítón is látható Gladys Vanderbilt, aki a leggazdagabb amerikai családból származott és egy magyar grófhhoz, Széchenyi Lászlóhoz ment feleségül, így lett ő az „amerikai grófné”.

This volume is the first to present the Szápáry-Széchenyi family memoirs that have been deposited in the Hungarian National Museum. The family legacy of outstanding artistic and historical value from the 18th to 20th centuries, including paintings, photo albums and a unique collection of documents, was brought to Budapest from the family's former home in Pound Ridge, New York, where it was processed by the museum's museologist, Angelika Orgona. The book, illustrated with more than one hundred and fifty beautiful photographs, tells the unique story of the Hungarian aristocracy, with a complex family history that includes Hussars and entrepreneurs, eccentrics and rescuers, but also Gladys Vanderbilt, who came from the richest family in America and married a Hungarian count, László Széchenyi, and became the 'American Countess'.

ÁR/PRICE: 5500 Ft/HUF

DEBRECZENI-DROPPÁN BÉLA: MÚZEUMKERTI KALAUZ BÉLA DEBRECZENI-DROPPÁN: MUSEUM GARDEN GUIDE

A Magyar Nemzeti Múzeum telke, illetve kertje az elmúlt két évszázadban meghatározó szerepet játszott az ország történelmében, valamint az itt élők, erre járók életében, mégsem jelent meg eddig önálló könyvről. A Múzeumkert forradalmak, ünnepek, fesztiválok, koncertek helyszíne, ahol ezrek rótták le nemzeti nagyjaink koporsója előtt tiszteletüket. A kert lombos fái alatt gyerekek játszottak, diákok tanultak, felnőttek pihentek, szerelmek szövődtek, sőt ezeknek az élményeknek az örök érvényű tapasztalatai olyan regényen keresztül hódíthatják meg a világot, mint a Pál utcai fiúk. De azokról a pillanatokról sem szabad elfeledkeznünk, amikor árnyék vetült a parkra: a Múzeumkert fordulatos története során történt itt kivégzés, tüntetés, világháborús ütközet, előfordult, hogy itt toboroztak vagy táboroztattak katonákat, viszontagságos időkben pedig temetőként biztosított, ha nem is örök, de ideiglenes nyugalmat az elhunytaknak. A szerző másfél évtizedes kutatási eredményeit összefoglaló kiadványt több mint kétszáz kép színesíti, amelyek többsége ebben a kötetben jelenik meg először. Kötelező olvasmány mindenkinek, aki valaha megfordult ebben a történelmi parkban.

In the past two centuries, the grounds and gardens of the Hungarian National Museum have played a decisive role in the country's history and in the lives of the people who lived in the vicinity and passed by them, yet no book has been published about them. The Museum Garden has been the site of revolutions, celebrations, festivals and concerts, where thousands of people have paid their respects in front of the coffins of our national heroes. Under its leafy trees, children have played, students have studied, adults have relaxed, love stories have started, and the everlasting legacy of these experiences has been shared with the world through novels like *The Paul Street Boys*. But we must not forget the moments when a shadow was cast over the park: throughout its turbulent history, the Museum Garden has been the site of executions, demonstrations, World War battles, recruitment drives and military camps, and in times of adversity, it served as a cemetery, even if not as a permanent, but a temporary resting place for the dead. More than two hundred images, most of them appearing for the first time in this volume, illustrate the more than a decade and a half of research conducted by the author. A must-read for anyone who has ever visited this historic park.

ÁR/PRICE: 3900 Ft/HUF

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM | HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM, 2019

Dági Marianna – Mráv Zsolt: A Seuso-kincs

A Seuso-kincs a római birodalom késői szakaszából származó kincslelet. Nevét az úgynevezett Seuso-tál feliratán megnevezett tulajdonosáról, Seusóról kapta. Darabjai egy ünnepi lakomakészlet jellegzetes tartozékai, köztük tisztálkodáshoz és szépítkezéshez használt edényekkel. A kis kötet rövid áttekintést nyújt a kincs darabjairól.

ÁR: 995 Ft

Dági Marianna – Mráv Zsolt: A Seuso-kincs. Pannonia fénye. Műveltség és luxus a késő császárkori Pannoniában

A Római Birodalom vagyonos és művelt elite magas művészi igényekkel készült luxuscikkek megrendelője volt. Luxustárgyaknak tekintette az ezüstedényeket is, amelyek a vendégek elkápráztatásán túl a vendéglátó személyiségének és műveltségének a bemutatására szolgáltak. Ezt az üzenetet hordozza a Seuso-kincs is, amely a késő ókor legjelentősebb fennmaradt ezüst kincslelete. Ezüstedényei híven tükrözik a késő császárkori Pannonia elitjének fényűző életmódját, a pompás villák, vadászatok és lakomák világát. Az album a Magyar Nemzeti Múzeum „Seuso-kincs – Pannonia fénye” című, 2019-ben megnyílt állandó kiállításához készült.

ÁR: 7500 Ft

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM | HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM, 2017/2019

Marianna Dági - Zsolt Mráv: The Seuso Treasure

The Seuso Treasure is a find from the late Roman Empire. It takes its name from Seuso, the owner of the Seuso platter, named on the inscription. Its pieces are typical accessories of a festive feast, including dishes used for cleaning and beautifying. This small volume gives a brief overview of the pieces of the treasure.

PRICE: HUF 995

Marianna Dági - Zsolt Mráv: The Seuso Treasure Splendour of Pannonia. Art and Luxury in Late Imperial Pannonia

The wealthy and educated elite of the Roman Empire commissioned luxury goods made to high artistic standards. Silver vessels were also considered luxury items, which served not only to dazzle guests but also to show off the personality and education of the host. This is the message conveyed by the Seuso Treasure, the most important surviving hoard of silver from late antiquity. Its silver vessels are an accurate reflection of the opulent lifestyle of the elite of late imperial Pannonia, a world of lavish villas, hunts and feasts. The album was created for the Hungarian National Museum's permanent exhibition 'The Seuso Treasure - The Splendour of Pannonia', which opened in 2019.

PRICE: HUF 7500

Frissen kitüntetett munkatársaink

OUR NEWLY AWARDED STAFF

Múzeumunk legnagyobb kincsei közé tartoznak munkatársaink, akik tudományos, oktatói, műszaki, szervezői, vezetői szakértelmükkel magas színvonalon működtetik és élőbbé, vonzóvá teszik ezt a rendkívüli intézményt. Munkájuk sokszor háttérben marad, a látogatók legtöbbször nem is tudják, milyen óriási teljesítmények állnak egy-egy kiállítás létrehozása mögött. Ezért különleges öröm, amikor kivételesen ezek a nélkülözhetetlen kollégák is reflektorfénybe kerülnek.

Idén, március 15-e alkalmából a Nemzeti Múzeum hat munkatársa kapott magas állami kitüntetést kiemelkedő munkája elismeréseként.

MAGYAR ÉRDEMREND LOVAGKERESZT (POLGÁRI TAGOZAT) KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT:

PUSZTAI TAMÁS

Régész, a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóságának főigazgató-helyettese. Régészeti feltárások vezetője, kiállítások kurátora, elhivatott tudományos szervező. Részt vett a 8 millió éves mocsári ciprusok megmentésében,

Among our museum's greatest treasures are our staff, whose scientific, teaching, technical, organisational and managerial skills are at the heart of the high quality of the work that makes this extraordinary institution so vibrant and attractive. With their work they often remain in the background, and visitors are often unaware of the huge achievements behind the creation of an exhibition. It is therefore a special pleasure when these indispensable colleagues also come in the spotlight.

This year, on 15 March, six staff members of the National Museum received high state awards in recognition of their outstanding work. Knight of Grand

CROSS FROM THE HUNGARIAN ORDER OF MERIT (CIVIL SECTION) WAS AWARDED TO:

TAMÁS PUSZTAI,

Archaeologist, Deputy Director General of the Archaeological Heritage Protection Directorate of the Hungarian National Museum. Head of archaeological excavations, curator of exhibitions, dedicated science organiser. He has been involved in the rescue of 8 million year old swamp cypresses, and his exhibition on the cemeteries of the Hungarian Land-Taking era won the title of Exhibition of the Year.

GÁBOR REZI-KATÓ,

Deputy Director General of the Hungarian National Museum. As an archaeologist, his research focuses

a honfoglalás kori temetőket bemutató kiállítása pedig elnyerte az Év kiállítása címet.

REZI-KATÓ GÁBOR,

A Magyar Nemzeti Múzeum általános főigazgató-helyettese. Régészként kutatási területe az újkőkor és a rézkor, de vezetőként kiemelkedő eredményeket ért el a múzeumi digitalizáció elindításában és a nagyszabású beruházási projektek szakmai irányításában is.

TOMKA GÁBOR,

a Magyar Nemzeti Múzeum Főigazgatóságának gyűjteményi főigazgató-helyettese. Kutatási területe a kora újkori kerámia, a kályhacsempék és a cserépipák, de Győr régészeti építéstörténetéről is publikált. Izgalmas kiállítások rendezője és kiváló tanár, aki számos egyetemen tartott órákat.

MAGYAR EZÜST ÉRDEMKERESZT KITÜNTETÉST VEHETETT ÁT:

MÜLLERNÉ DR. LOVAS KRISZTINA

Történész, főmuzeológus, akinek egyik legfontosabb feladata a múzeumtörténeti fotók rendszerezése és digitalizálásra való előkészítése. Kurátori tevékenysége mellett részt vett a Nemzeti Múzeum új honlapjának kialakításában, amely az Év Honlapja pályázaton díjat nyert.

BAK ANDREA

Kiállításrendező csoportvezető. A Nemzeti Múzeumban két évtizede végzett magas szintű munkája során mintegy 250 nagy és kisebb kiállítás látványtervét, arculattervét készítette el és koordinálta a kiállításrendezést belföldön és külföldön egyaránt.

FRANKOVICS TIBOR

Műszaki főosztályvezető. Több mint négy évtizedes pályája során számtalan régészeti feltárás, felújítás műszaki vezetője volt, emellett részt vett bemutatóhelyek, többek között a SEUSO kiállítás tereinek kialakításában és a Múzeumkert rekonstrukciójában is.

Szeretettel gratulálunk,
és további sikeres munkát kívánunk
minden díjazottunknak!

on the Neolithic and the Copper Age, but as a manager he has also made outstanding achievements in the launch of museum digitisation and the professional management of large-scale investment projects.

GÁBOR TOMKA,

Deputy Director General for Collections of the Hungarian National Museum. His research interests include early modern ceramics, stove tiles and pottery, but he has also published on the archaeological building history of Győr. He is the director of exciting exhibitions and a distinguished teacher who has lectured at many universities.

THE HUNGARIAN SILVER CROSS OF MERIT WAS AWARDED TO:

KRISZTINA MÜLLERNÉ DR. LOVAS,

historian, chief museologist, whose important task is to organise and prepare museum photographs for digitisation. In addition to her curatorial work, she was involved in the development of the National Museum's new website, which won a prize in the Website of the Year competition.

Andrea Bak

Exhibition Organiser Team Leader. During the two decades of his high-standard work at the National Museum, he has created the visual and image designs for some 250 large and small exhibitions and coordinated the exhibition design both at home and abroad.

Tibor Frankovics

Head of Technical Department. In a career spanning stretching over more than four decades, he has been the technical director of numerous archaeological excavations and renovations, and has also been involved in the creation of exhibition spaces, including the SEUSO exhibition halls and the reconstruction of the Museum Garden.

Congratulations and best wishes
for continued success
to all our award winners!

ÖNKÉNTES PROGRAM

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUMBAN

VOLUNTEER PROGRAMME

AT THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM

ÚJ TAGOKAT VÁR A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ÖNKÉNTES CSAPATA!

Szeretnéd jobban megismeri a múzeum működését, érdekelnek a kulisszatitkok?

THE HUNGARIAN NATIONAL MUSEUM'S VOLUNTEER TEAM IS LOOKING FOR NEW MEMBERS!

Would you like to get to know the museum better,
are you interested in behind-the-scenes secrets?

A Magyar Nemzeti Múzeum önkéntes csapata együtt-egymásért dolgozva segíti a múzeum mindennapjait és kiemelkedő eseményeinek zavartalan lebonyolítását. Légy Te is tagja egy elkötelezett csapatnak!

Elsősorban azoknak a 18-35 év közötti fiataloknak jelentkezését várjuk, akik legalább fél éven keresztül havonta minimum 8 órát szánnának szabadidejükből a múzeumi önkéntes munkára.

A FELADATKÖRÖK, AMELYEKBE SZÁMÍTUNK A SEGÍTSÉGEDRE:

- a múzeumi rendezvények szervezése, előkészítési munkálataiban és a lebonyolításában való közreműködés
- különböző, múzeumpedagógiai programokat népszerűsítő projektekben való részvétel
- adminisztrációs, adatrögzítési feladatok, irodai kisegítő munkák
- közösségkapcsolati programok tartása fix hétvégi napokon

AMIT CSERÉBE NYÚJTANI TUDUNK:

- a közönség számára nyitott programokon való ingyenes részvétel
- állandó és időszaki kiállítások ingyenes megtekintése – korlátlanul
- félévente több alkalommal közösségi programhoz csatlakozhatsz, amelyet kifejezetten nektek, önkénteseknek szervezünk
- a legaktívabb önkénteseket további ajándékokkal jutalmazzuk

Ha felkeltettük az érdeklődésedet a múzeumi munka iránt, jelentkezésed véglegesítéséhez kérjük, töltsd ki a jelentkezési lapot a Magyar Nemzeti Múzeum honlapján (<https://mnm.hu/hu/onkentesseg>), melyben fényképes önéletrajzodat is csatolni tudod.

Kérjük, csak akkor jelentkezz, ha tudod vállalni a fél éves időintervallumot. Minden jelentkezésre 15 napon belül válaszolunk.

Ha bármilyen kérdésed van, keresd Palla Gyöngyit az alábbi elérhetőségek egyikén:
06-1/327- 7700/218-as mellék;
vagy az onkentesseg@hnm.hu e-mail-címen.

The Hungarian National Museum's volunteer team works together for the benefit of all to help the museum run smoothly in its daily operations and outstanding events. Be part of a dedicated team!

We are primarily looking for young people aged 18-35 who would like to volunteer at least 8 hours of their free time every month for at least six months.

THE TASKS WE NEED YOUR HELP WITH:

- helping with the organisation, preparation and running of museum events
- participating in various projects promoting museum education programmes
- administrative, data recording and clerical tasks
- organising public relations programmes on fixed weekend days

WHAT WE CAN OFFER IN RETURN:

- free participation in programmes open to the public
- free admission to permanent and temporary exhibitions - unlimited
- several times a year you can join a community programme organised especially for you, the volunteers
- the most active volunteers will be rewarded with additional gifts

If you are interested in working in the museum, please complete the application form on the website of the Hungarian National Museum (<https://mnm.hu/hu/onkentesseg>), in which you can attach your CV complete with a photo.

Please only apply if you can commit to a six-month period. All applications will be answered within 15 days.

If you have any questions, please contact Gyöngyi Palla at one of the contact details below:
+36-1/327- 7700/extension 218;
or by e-mail at onkentesseg@hnm.hu.

MERCEDES-EQ

Elektromos EQA, EQB és EQC modellek,
most 2,5 millió Ft kedvezményrel
a Pappas Auto-nál!

PAPPAS
KLASSZISOKKAL VEZET

1133 Budapest,
Kárpát u. 21.
+36 1 451 2200

1117 Budapest,
Hunyadi János út 6.
+36 1 463 7400

4002 Debrecen,
Mikepércsi út 73/B
+36 52 525 360

7630 Pécs,
Koksz u. 125.
+36 72 539 539

6725 Szeged,
Vásárhelyi Pál u. 15.
+36 62 553 999

8000 Székesfehérvár,
Seregélyesi út 131.
+36 22 889 180